

Inhoud AMK Mededelingen 2003.4

A. de Haan	
Voorwoord editoriaal	1
J. Van Yper	
Editoriaal	1
F. Dielen	
20 Jaar AMK-Mededelingen	2
J Lachapelle	
Over het leven in Mycologische Kringen	3
Lidgeld 2004	3
J. De Keyser	
Speciale Parasolzwammen (Lepiotaceae) van de werkweek 2002 (3)	4
R. Walley	
Verspreiding en ecologie van enkele houtzwammen met voorkeur voor beukenhout	17
E. Van Rompaey-prijs 2003 voor floristiek - uitnodiging	20
J. Schavey	
Een en ander over het Latijn en de uitspraak	23
T. Stijve	
Boekbespreking	27
Bijeenkomsten van de Myxomyceten-werkgroep in 2004	28
K. Van de Put	
Nieuwtjes uit de recente tijdschriften	29
P. Holemans	
Nieuwtjes uit de bibliotheek	31
S. Terclavers	
Fotowedstrijd: De wereld van de paddestoelen	32
Tentoonstelling van voorjaarspaddestoelen	32
13 ^{de} Vlaamse Mycologendag, LUC, Diepenbeek - 27 maart 2004 - programma	33
Voorjaarsexcursies 2004	33
Educatieve avonden	34
Ledenlijst	35
ANKONA-jaarboek 2002	40

Redactie AMK Mededelingen

I. Antonissen, A. de Haan, A. De Kesel, H. De Meulder, F. Dielen, J. Gelderblom, J. Schavey, K. Van de Put, E. Vandeven, J. Volders, R. Walley

Eindredactie & vormgeving: H. Hendrickx, Dalweg 16, 2328 Meerle, tel.: 03/3158769

Verzending: H. De Meulder, Verenigde Natieslaan 131, 2660 Hoboken

Richtlijnen voor auteurs van artikels in AMK Mededelingen

Alle leden van de Koninklijke Antwerpse Mycologische Kring hebben het recht te publiceren in AMK Mededelingen. Artikels kunnen ingestuurd worden zowel in duidelijk handschrift als getikt. Teksten op diskette van 3.5'' of verzonden per e-mail zijn ook van harte welkom.

Alle artikels moeten naar Harrie Hendrickx, Dalweg 16, 2328 Meerle e-mail: harrie.hendrickx@skynet.be gezonden worden, **ten laatste zes weken voor het verschijnen.**

Figuren in inkt mogen maximaal 16,6 cm x 23,4 cm groot zijn, inclusief maatstrepen en nummering van de tekeningen. Grotere tekeningen zullen verkleind of versneden worden. De figuren worden best voorzien van een maatstreep om de afmetingen aan te duiden. Vermeld steeds naam en adres van de auteur.

Omslagfiguur Ontwerp: Pascale Holemans

ISSN 0771-9884

wettelijk depot: BD 36771

verantwoordelijke uitgever en eindredactie: H. Hendrickx, Dalweg 16, 2328 Meerle

AMK Mededelingen wordt gerealiseerd met steun van het Provinciebestuur van Antwerpen

Voorwoord editoriaal

André de Haan

Zoals de meesten van u al weten bestaat AMK-Mededelingen 20 jaar. De redactie wil dit, op vraag van het bestuur, extra in de verf zetten met een speciale cover, twee bladzijden kleurenfoto's, wat historiek door Frans Dielen (zie blz. 2), maar ook door de respectieve hoofdredacteurs in elke aflevering wat te laten vertellen over hun redactietijd.

Als initiatiefnemer en eerste hoofdredacteur komt Jean Van Yper aan het woord. Jean was in die periode een van onze actiefste leden, schatbewaarder en later secretaris, *Russala*-kenner en samen met zijn echtgenote Hélène aanwezig op al onze activiteiten. Tot hij zo'n tien jaar geleden, om beroepsredenen uit onze contreien verdween. Hopelijk niet meer voor lang!

Editoriaal

Jean van Yper

Het eerste nummer 84.1 van AMK Mededelingen verscheen op 15 december 1983. Een bizarre datum die te wijten is aan het feit dat de leden van de redactieraad, die nauwelijks een maand ervoor werd samengesteld, hun project niet op de lange baan wilden schuiven en de twijfelaars wilden overtuigen van het gunstig onthaal van een regelmatig verschijnende nieuwsbrief naast *Sterbeeckia*. Regelmatig is AMK Medelingen altijd geweest en gebleven.

In het begin van de jaren tachtig kende de AMK een forse groei met zeer veel activiteiten, met wekelijkse in plaats van veertiendaagse uitstappen, verschillende verlengde weekends, twee tentoonstellingen in het Tropisch Instituut en in het Peerdsbos, een cursus mycologie en tweewekelijkse vergaderingen die waardig werden besloten in de Carnot. Ik ben ervan overtuigd dat de meeste onder ons daar hun praktische en technische kennis hebben verfijnd dank zij de ongedwongen sfeer en nuttige tips en discussies.

1983 was geen denderend jaar voor de paddestoelen ingevolge een lange warme zomer en een droog najaar. Daarentegen was 1984 een topjaar. Tijdens de studieweek te Walleheim liep men in de omgevende bossen op een tapijt van paddestoelen. Meer dan 300 verschillende soorten per uitstap, het kleine grut werd nauwelijks bekeken. Elke avond werd maar een klein deel microscopisch onderzocht, meestal tot na middernacht wanneer de lijst van de gevonden soorten werd gemaakt.

De vergaderingen van de redactieraad vonden in het begin plaats op mijn bureau, waar we gebruik konden maken van kopieermachine en ander materiaal. Mijn secretaresse zette de koffie, koekjes en andere drank klaar als de "Zwammers" kwamen. Ikzelf heb toen van haar de naam "Zwampy" meegekregen, ook omdat mijn handtekening er iets op leek en telkens ik iets moest ondertekenen werd

ik gevraagd om een zwampyke. Later kwamen we, met echtgenotes, bijeen bij een van de leden thuis. Het werden gezellige avonden.

De problemen in het begin lagen absoluut niet waar de redactieraad had gevreesd. Teksten kwamen relatief vlot binnen en de cadens kon worden aangehouden. De problemen waren eerder technisch: handgeschreven (gekribbelde) teksten, geen tekstverwerking en dus ook geen spellingcontrole maar telkens en opnieuw nalezen, problemen met het kopiëren, in het begin op A3 een ongebruikelijk en veel gevoeliger formaat bij het kopiëren, waardoor de machine regelmatig vast liep. Het grootste probleem kwam echter van het postkantoor, dat onze Medelingen maar een duistere zaak vond met eigenaardige en ongewone tekeningen en bovendien onbegrijpelijke woorden terwijl het blad niet naar artsen verzonden werd. Ik werd zelfs door de Directie van de Post op het matje geroepen. Ik had mijn voorzorgen genomen en enkele prachtig gekleurde *Russula*'s meegenomen en ... sindsdien liep alles goed tot ... het postkantoor verhuisde.

Deze keer kreeg ik aangetekende brieven gericht aan de Mythologische Kring. Ik weet niet meer wat het probleem juist was, maar de afgifte bij een ander kantoor loste alles op.

Ondertussen bestaat AMK Mededelingen 20 jaar. De nieuwsbrief werd steeds maar beter, niet alleen de technische kwaliteit maar ook qua inhoud. Er werd zelfs ooit een test met kleurenfoto's gemaakt. Misschien iets te vroeg maar de kleuren komen zeker en vast, waarom niet op een e-mail versie.

Ik wens de redactieraad en de KAMK het allerbeste toe en wil hen bedanken voor de regelmatige verschijning van AMK Mededelingen waardoor ik, ondanks een druk leven in het buitenland, toch nog contact kan houden met de KAMK en de Mycologie.

20 jaar AMK-Mededelingen

Frans Dielen
Schawijkstraat 29
2520 Ranst

In de herfst van 1983 vatte onze toenmalige en ijverige schatbewaarder Jean Van Yper het idee op om een nieuwsbrief of mededelingsblad uit te geven. Bedoeling was de AMK meer bekendheid te geven, de binnen- en buitenlandse activiteiten te belichten, maar vooral om iedereen de kans te geven iets te publiceren dat met mycologie verband hield en een leemte op te vullen die er was daar Sterbeekia slechts om de twee jaar verscheen. Mededelingen mocht in geen geval concurrentieel zijn aan Sterbeekia.

Verschillende bestuursleden schaalden zich achter zijn voorstel. Het moeilijkste was echter om onze toenmalige voorzitter en grote voorganger, Louis Imler, te overhalen om achter het project te staan. Hij juichte de ijver en het enthousiasme wel toe, maar vreesde de financiële haalbaarheid en twijfelde aan de volharding van de redacteurs en auteurs. Ook was het voorstel niet helemaal nieuw! Reeds in 1968 werd door Armand Vervliet eenzelfde poging ondernomen. Op 3 maart 1968 schreef hij mij in een lange uiteenzetting om steun voor de oprichting van een contactblad waarin iedereen wat kwijt kon dat verband had met mycologie. Hij was overtuigd dat ik Louis Imler kon overhalen om zijn voorstel te steunen. Hij stuurde een actieplan naar alle toenmalige bestuursleden. Niet allen stonden achter zijn voornemen. De belangrijkste tegenargumenten waren het financieel haalbare en ook de concurrentie met Sterbeekia. Toch besloot de Raad van bestuur, op 10 april 1968, hem een kans te geven. Uiteindelijk verscheen in september en met zeer veel lof, het eerste mededelingsblad, gevolgd door een tweede in december van hetzelfde jaar. Spijtig genoeg moest onze toenmalige schatbewaarder Julien Moens vaststellen dat het inderdaad voor de AMK financieel niet mogelijk was met de uitgave verder te gaan, dit tot diepe ontgoocheling van Armand Vervliet, die zijn droom in rook zag opgaan.

De financiële toestand van de AMK verbeterde echter door tegemoetkomingen en optrekken van het lidgeld zodat Jean Van Yper in 1983 toch de mogelijkheid zag om een nieuwsbrief of mededelingsblad uit te geven. Enkele bestuursleden, aangesteld door de Raad van bestuur, gingen samenzitten om het idee vorm te geven, het waren: Jean Van Yper, Jean Schavey, André de Haan, Emil Vandeven en ikzelf, dit onder het waakzaam oog van Louis Imler.

Een hoofdredacteur zou de teksten coördineren,

instaan voor de vormgeving en verzending en om de drie maanden zou een nummer van 16 bladzijden verschijnen.

Het eerste nummer was reeds klaar in december en verscheen op 15/12/1983 als 84/1.

Onder de dynamische leiding van Jean Van Yper en later door zijn opvolgers nam AMK-Mededelingen voor onze Kring in belang toe. Vele auteurs hebben er gedurende 20 jaar één of meerdere waardevolle artikels in gepubliceerd. De uiterst verzorgde microscopische tekeningen, lijken me ongeëvenaard. Na al die jaren is AMK-Mededelingen uitgegroeid tot het gezicht van KAMK. We mogen gerust stellen dat het in binnen- en buitenland naar waarde wordt geschat. We vinden de referenties terug in de bibliografie van buitenlandse tijdschriften.

Spijtig voor de KAMK moest Jean Van Yper in 1993, door beroepsbezigheden en vertrek naar het buitenland, zijn taak als hoofdredacteur overdragen eerst aan Emil Vandeven tot 2001, dan aan Joke De Sutter en vanaf 2002 rust de verantwoordelijkheid bij Harrie Hendrickx.

In 1991 wordt AMK-Mededelingen, samen met Sterbeekia, de prestigieuze Emiel Van Rompaey prijs voor floristiek toegekend.

We zijn veel dank verschuldigd aan de vele noeste werkers voor hun belangloze inzet, o.a. aan de vele auteurs; de wisselende redactieleden voor het nalezen en corrigeren van de teksten; aan hen die het typewerk verzorgden: Jean Van Yper, Mieke Heylen, Joke De Sutter, Jean Werts en Gut Tilkin; aan Hubert De Meulder die vrijwel al die jaren voor het kopiëren, samenbrengen en verzenden heeft gezorgd.

Ook kreeg AMK-Mededelingen, in de loop der jaren, een andere lay-out en de 10 laatste jaren een gekleurd coverblad, versierd met een mycologisch onderwerp, getekend door enkele van onze knappe kunstenaars-mycologen.

Wat de toekomst brengen zal, dat weten wij niet, maar het is duidelijk dat AMK-Mededelingen een belangrijke troef zal blijven voor de KAMK.

Laat me dan besluiten met een oproep te doen aan allen die iets kwijt willen over mycologie, hoe eenvoudig het onderwerp ook mag zijn: grijp naar de pen! Doen!

Over het leven in Mycologische Kringen. Zoals in een Spaanse herberg ...

Jean Lachapelle

Het moderne leven leidt tot ontmenselijking van de samenleving, mensen verliezen hun houvast en waarden. Wanneer in de stad iemand zijn buur ontmoet, wordt deze niet meer als mens aanzien, anders zou hij "goedendag" zeggen.

In een Mycologische Kring, wanneer wij elkaar ontmoeten, begroeten wij mekaar, soms wordt er gekust of men wisselt een glimlach.

De ervaren leden begeleiden de jongeren en de nieuwe, zonder hiervoor iets terug te vragen; aan geld wordt niet gedacht. Er wordt niet gecontroleerd of een les wel goed gekend of begrepen is en indien niet wordt er niet gestraft, de les wordt herhaald. . . .

Tussen de leden van een Mycologische Kring bestaat er wederzijdse hulp: een slecht begrepen notie wordt verduidelijkt, men wisselt ervaring uit, geeft inlichtingen, er worden artikels gepubliceerd door het bundelen van de kennis. Hoeveel artikels hebben er niet de mogelijkheid gekregen om gepubliceerd te worden omdat enkele collega's een paar fouten of een minder goed uitgedrukte zin verbeterd hebben of bijkomende inlichtingen

hebben gegeven; deze collega's bleven anoniem.

In een Mycologische Kring vindt men onder de leden veel menselijkheid en eenvoud. Dit vormt bindingen waaruit kleine en grote, kostbare, vriendschappen ontstaan.

Een medelid dat bepaalde rechten opeist, enkel omdat hij zijn bijdrage heeft betaald, heeft niets begrepen over het leven in een Mycologische Kring en vermoedelijk is hij er niet op zijn plaats. Iedereen moet iets van zichzelf geven, en dan zoals in een Spaanse herberg, kan het feest beginnen.

Een fijngevoelig lid houdt er rekening mee dat mannen en vrouwen zich belangloos inzetten om de activiteiten, de opleiding, de studietochten, de determineeravonden, de jaarlijkse tentoonstellingen van verse paddestoelen, de publicaties, enz. te organiseren. Ik zou zelfs voorstellen om binnen de activiteiten van de Kring een tentoonstelling van tekeningen en aquarellen te voegen om te tonen dat er, bij de Mycologie, eveneens een esthetisch gevoel kan worden ontwikkeld.

Aan allen een goed mycologisch 2004.

Lidgeld 2004

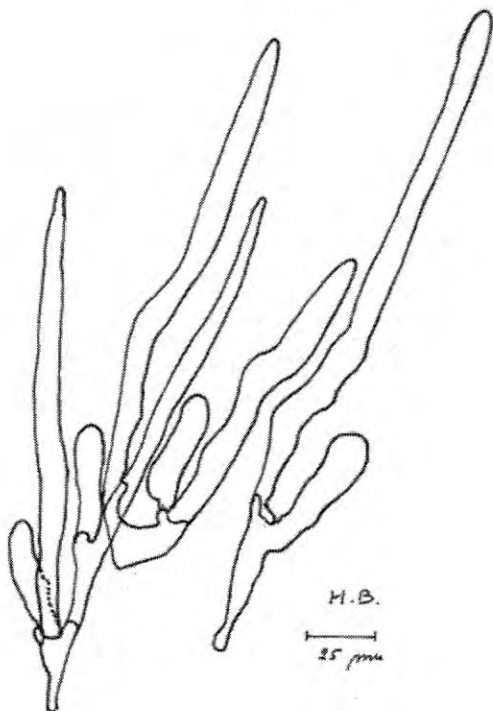
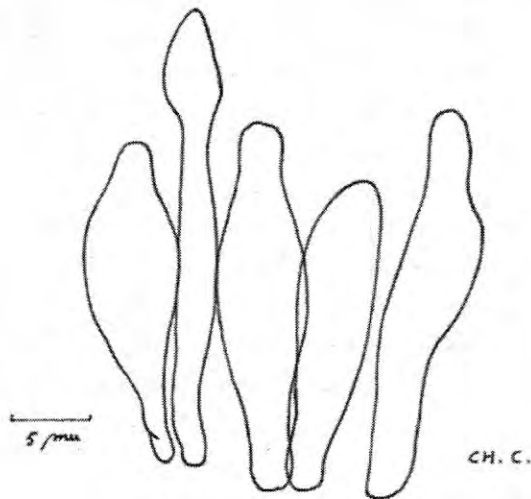
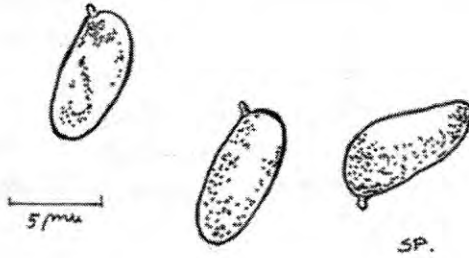
Enkele leden betaalden hun bijdrage 2004 nog niet. Mogen wij hen dringend vragen de betaling zo vlug mogelijk te regelen door overschrijving van 18 EUR (20 EUR voor een gezin) ten gunste van de bankrekening nr. 320-4183209-57 ten name van de Koninklijke Antwerpse Mycologische Kring te Antwerpen (vanuit het buitenland 20 EUR indien contant of door overschrijving op rekening 000-1415744-29; IBAN BE26 0001 4157 4429, BIC BPOTBEBI of 320-4183209-57; IBAN BE09 3204 1832 0957, BIC BBRUBEBB indien alle kosten door hen ten laste worden genomen. Bij alle andere betalingswijzen dient 27 EUR overgemaakt te worden).

Ten behoeve van degenen die nog niet betaalden is een overschrijvingsformulier bijgevoegd.

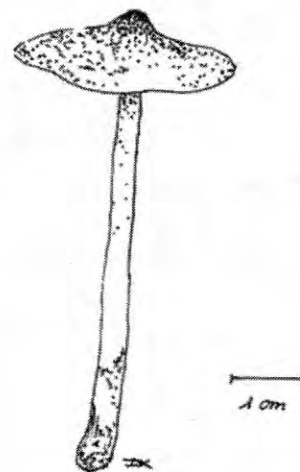
De leden die na deze oproep hun lidgeld nog niet betaalden zullen nog persoonlijk een aanmaning krijgen. Van hen wordt wel verwacht dat zij bovenop hun lidgeld 1,5 EUR betalen voor administratiekosten.

LEPIOTA FORQUIGNONI

sp. sporen
 bas. basidiën
 ch.c. cheilocystiden
 hb hoedbekleding

Speciale Parasolzwammen (Lepiotaceae) van de werkweek 2002 (3)

Judith De Keyser
Vaartstraat 102
2845 Niel

Summary

This last article deals with *L. forquignoni*, *L. pseudolilacea* and *L. setulosa*, all three of the section *Ovisporae*, subsection *Felininae* with the pileus covered both with long erect and short clavate elements (hymeniform layer); spores ellipsoid to oblong and with two rather rare species of the subsection *Lepiota*, namely *L. ingivolata* Bousset & Joss. ex Joss. from the calcareous soils of Vodelée and *L. subgracilis* Kühner found two times, once in Nismes and once in Mesnil st. Blaise. The spores are fusiform and the pileus covering made up of long elements sometimes intermixed with short non-hymeniform elements.

Genus *Lepiota*

Sectie *Ovisporae* Subsectie *Felininae*

5. *Lepiota forquignonii* Quél. - Olijfparasolzwam

Syn. *L. olivaceobrunnea* P.D.Orton

Herbarium: J. De Keyser: D1/L/08/02 en D1/L/14/02

Vindplaats: verschillende vindplaatsen tijdens de werkweek (prov. Namen).

Macroscopische beschrijving

Algemeen uitzicht: middelgrote soort, bouw als bv. *L. castanea*, met een olijfgroene tint.

Hoed: 20-25 mm diameter, hoedbekleding met bruinrijze schubjes, egaal in het centrum met een olijfgroene tint, fijn-concentrisch openbarstend naar de rand toe, het geheel met een grijzige waas, vlees vuilwit, iets rozig in vraatplekken.

Plaatjes: wit, bij ouder worden vuilwit met rozige vlekjes, buikig, rand zeer licht gewimperd.

Steel: cilindrisch, naar de basis toe een weinig verbreed, wit vezelig met witte schubjes bovenaan, naar onder toe grijsbruine schubjes, geen ring(zone) waargenomen, hol wordend.

Vlees: wit.

Geur: licht *L. cristata*-achtig bij doorsnijden.

Microscopische beschrijving

Sporen: elliptisch, sterk dextrinoïd, 7,5-8,5(10) x 3,3-4,5(5,5) µm.

Basidiën: 4-sporig, 20-24 x 5,5-8 µm.

Cheilocystiden: onregelmatig cilindrisch, lageniform tot fusiform 16-22 x 4-7 µm.

Hoedbekleding: langgerekte, onderaan soms grillig gevormde, niet gesepteerde elementen, iets spoelvormig, 100-205 x 7-8,5 µm; aan de basis vertakt met clavate elementen; met glad membranair pigment.

Gespen: aanwezig,

L. forquignoni werd door mij reeds gevonden uit Kanne, doch hier zijn de eidelementen van de hoedhuid af en toe gesepteerd en zijn de cheilocystiden iets breder uitgevallen. Misschien moet de vorige vondst terug nagekeken worden. Tijdens de werkweek is deze soort verschillende keren gevonden met de hierboven beschreven hoedhuid.

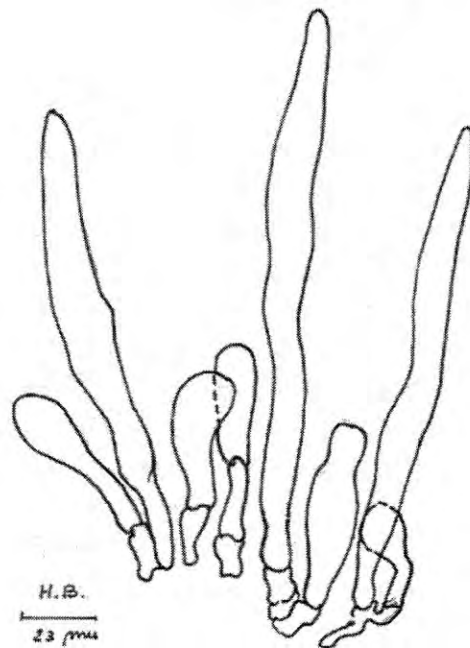
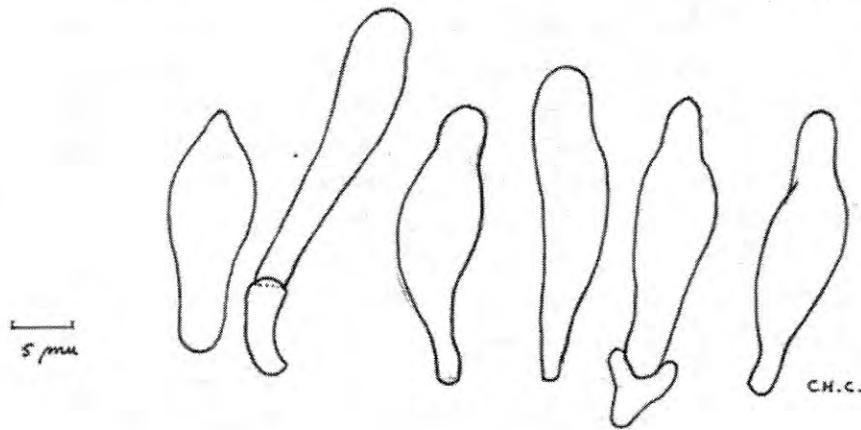
In Doc. Mycol. 11, 1981 wordt *L. olivaceobrunnea* P. D. Orton als synoniem van deze soort beschouwd.

Verspreiding en voorkomen

Geen gegevens wat waarnemingen betreft in België.

LEPIOTA PSEUDOLILACEA

sp. sporen
 bas. basidiën
 ch.c. cheilocystiden
 hb hoedbekleding

In Nederland ook enkel bekend van enkele plaatsen in Zuid-Limburg; wijdverspreid maar blijkbaar niet algemeen in de warmere regionen van Europa (afwezig in Denemarken en Noorwegen).

6. *Lepiota pseudolilacea* Huijsman - Manchetparasolzwam

(ook: Valse lila parasolzwam)

Herbarium: J. De Keyser: D1/L/22/02

Vindplaats: Mesnil St. Blaise, 24.09.02: één jong en klein exemplaar onder bramen.

Macroscopische beschrijving

Algemeen uitzicht: zeer klein, onopvallend paddestoeltje, vrij fors voor zijn geringe grootte, met een lila zweem in de steel en de plaatjes.

Hoed: ± 10 mm diameter, donker grijsbruin op beige ondergrond, centrum licht bultig en hoedbekleding aaneengesloten, openbrekend naar de rand toe, de rand behangen met velumresten.

Plaatjes: wit met lila schijn.

Steel: ± 3 mm breed en 20 mm lang, cilindrisch, iets verbreed naar onder toe en gebogen, kleuren als van hoed met onderaan bruingrijze gordeltjes, lila zweem over heel de steel; de twee ringzones slechts gedeeltelijk aanwezig (bovenste witte ring nog half aanwezig, de onderste nog slechts zichtbaar als enkele aangedrukte schubjes).

Geur en smaak: niet genoteerd.

Microscopische beschrijving

Sporen: elliptisch, dextrinoïd, 6-7 x 3,8-4 µm.

Basidiën: 4-sporig, 22-30 x 6,5-8 µm.

Cheilocystiden: kleiner tot even groot als de basidiën, 20-33 x 5,3-6,6 µm, utriform, fusiform, subcapitaat.

Hoedbekleding: grillige, dikwandige, fusiforme eidelementen (75) 90-190 x 8,5-15,5 µm; met een hymeniforme onderlaag van clavate, fusiforme tot subcapitate, soms grillige elementen 27-34 x 10-30 µm. Opvallend zijn hier de kleinere afmetingen van de eidelementen.

Verspreiding en voorkomen

Geen gegevens in Funbel, niet vermeld in de aantekenlijst en dus mogelijk een eerste vondst voor België.

In Nederland tamelijk zeldzaam uit Z-Limburg en de duinstreken (*Salix* en *Alnus*); In Candusso en Lanzoni (1990) vermeld als gevonden onder *Pinus* en *Quercus ilex*; in Europa verspreid.

7. *Lepiota setulosa* (P.D. Orton) Hardtke & Rödel - Slanke wolsteelparasolzwam

Syn.: *Lepiota clypeolaria* var. *gracilis* QuéL.; *Lepiota kuehneriana* Locq., *Lepiota echinella* var. *rhodorhiza*.

Herbarium: J. De Keyser: D1/L/35/02

Vindplaats: Vodelée, 27.09.02.

Macroscopische beschrijving

Algemeen uitzicht: een fijn, onopvallend paddestoeltje op een broos dun steeltje, onder bramen.

Hoed: klokvormig tot iets vlakker, met brede umbo, okerkleurige ondergrond met bruine schubjes, centrum aaneengesloten, naar de rand toe lichter en iets openbrekend, rand licht gestreept.

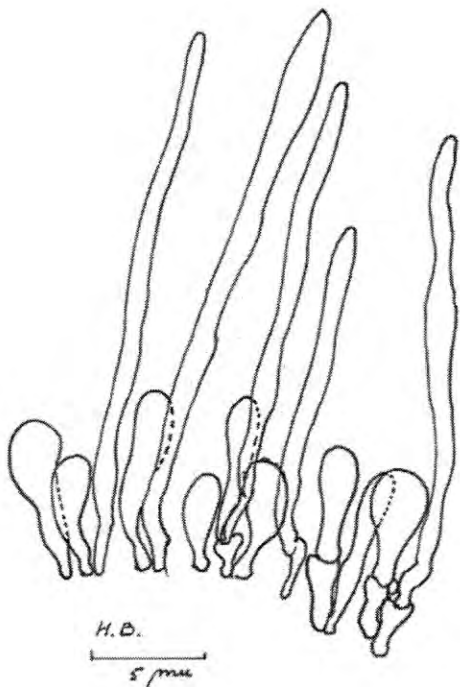
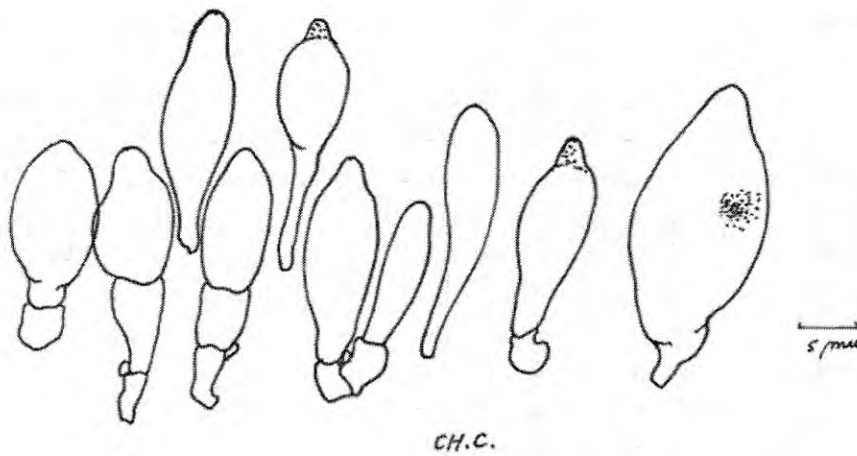
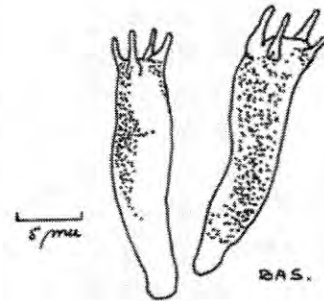
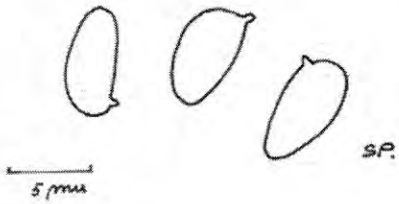
Steel: dun en broos, meestal gebogen en onderaan een weinig verbreed, vezelig, vuilbeige met roze tint, met onderaan stipjes als op de hoed; wat rood wordend bij kneuzen; broze, verdwijnende ringzone.

Vlees: wit met een iets rozelila schijn bovenaan en donkerder onderaan de steel, zeer broos.

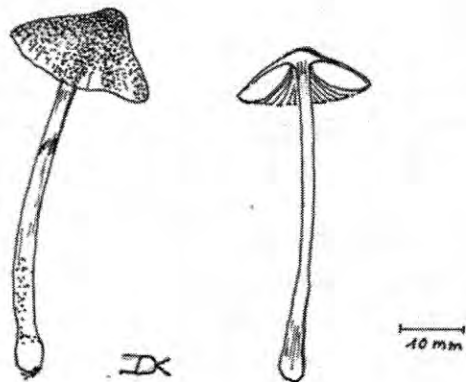
Geur: licht *L. cristata*-achtig, vooral bij doorsnijden.

LEPIOTA SETULOSA

sp.	sporen
bas.	basidiën
ch.c.	cheilocystiden
hb	hoedbekleding

Smaak: niet genoteerd.

Microscopische beschrijving

Sporen: ovaal, dextrinoid; 5,5-6,5(8) x 3,5-4 µm.

Basidiën: 4-sporig, 20-24 x 5-5,5 µm.

Cheilocystiden: breed clavaat, utriform tot subcapitaat, met soms brede septen, 13,5-25(36) x 6,5-10(16) µm.

Hoedbekleding: lange smalle niet gesepteerde, soms grillige eidelementen, (120)215-285(340) x 6,5-10 µm, met een hymeniforme onderlaag van cilindrische en clavate elementen 20-30(70) x 10,5-17 µm, met membranair lichtbruin pigment.

Gespen: aanwezig.

Verspreiding en voorkomen

Zes waarnemingen in Funbel o.a. uit Lanaken, Brasschaat (Mik), Halma en Heure.

Volgens FAN5 zou deze naam een verkeerde interpretatie zijn van *L. echinella* en zou deze soort eerder vallen onder *var. rhodorhiza*, waarbij de beschrijving van de rozerode tint aan de basis van de steel inderdaad klopt. Deze soort is in Nederland zeldzaam evenals in de rest van Europa.

Subsectie *Lepiota*

8. *Lepiota ignivolvata* Bousset & Joss. ex Joss.

Herbarium: J. De Keyser: D1/L/29/02.

Vindplaats: Vodelée, 27.09.02.

Macroscopische beschrijving

Algemeen uitzicht: een stevige, lichtgekleurde soort met een opvallend oranjebruin randje op de ring

Hoed: gewelfd tot uitgespreid, met zwakke brede umbo; oranjebruin, dichtvezelig, aaneengesloten in het centrum en beige-crème aaneengesloten tot licht openbrekend naar de rand op beige ondergrond.

Plaatjes: lichtcrème.

Steel: cilindrisch, naar onder toe schuin verdikt; wit; boven de ring gestreept en met witte velumresten; naar de basis toe met oranjebruine verspreide schubjes; ring witwollig, vergankelijk met oranjebruine band; hol wordend.

Vlees: wit.

Geur: sterk als geur van *L. cristata*, zelfs een beetje naar *Cystolepiota bucknallii* (lichtgas) bij doorsnijden.

Smaak: niet genoteerd.

Microscopische beschrijving

Sporen: fusiform, soms met oliedruppel(s), sterk dextrinoid; 9,5-12 (13,5) x 4,5-6 µm.

Basidiën: groot, 4-sporig, 26-35 (40) x 8-10 (12) µm.

Cheilocystiden: cilindrisch tot clavaat 22-30 (35) x 6,5-10 (12) µm.

Hoedbekleding: zeer lange eidelementen, 115-400 (500) µm, onderaan grillig en niet of één tot tweemaal, geheel onderaan, gesepteerd, bovenaan hier en daar licht ingesnoerd, met een ronde, versmalde of iets subcapitaat uiteinde; met lichtbruin membranair pigment en hier en daar fijne incrustaties; met een pseudohymeniforme onderlaag van, aan de basis, grillige elementen, met uiteenlopende afmetingen.

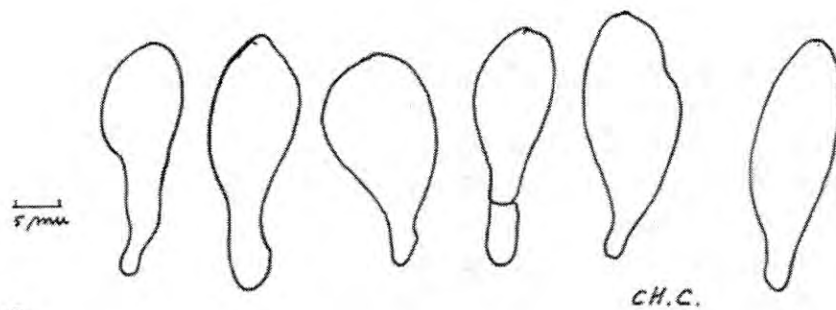
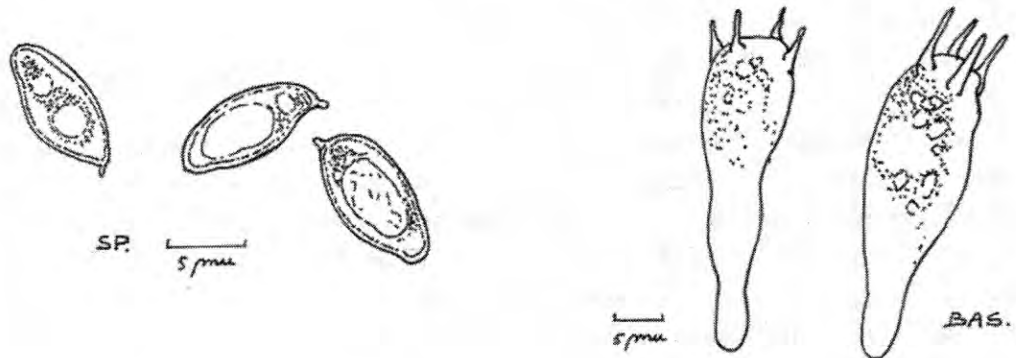
Gespen: groot, opvallend.

Verspreiding en voorkomen

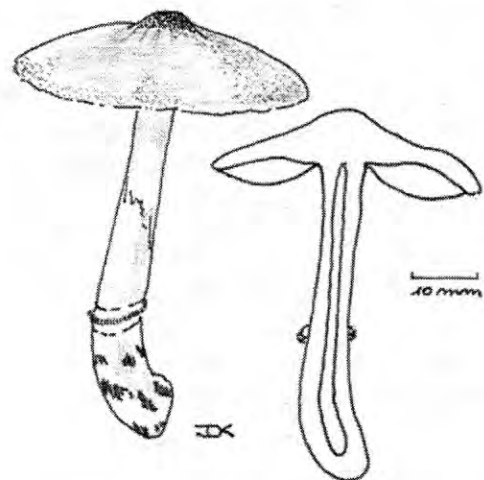
Vijf waarnemingen in Funbel, uit de Ardennen, Diepenbeek en Poperinge. Niet vermeld in Nederland (FAN5), maar in wel Denemarken, Zwitserland, Frankrijk, Luxemburg en Duitsland (waarbij mij van het hart moet dat onze noorderburen meestal vergeten België te vermelden).

LEPIOTA IGNIVOLVATA

sp. sporen
 bas. basidiën
 ch.c. cheilocystiden
 hb hoedbekleding

9. *Lepiota subgracilis* Kühner - Slanke wolsteelparasolzwam

Syn. *L. clypeolaria* var. *gracilis* Quél; *L. gracilis* (Quél.) J.Lange ; *L. wasseri* Bon ; *L. kuehneriana* Locq.

Herbarium: J. De Keyser: D1/L/20/02 (Mesnil-St.-Blaise).

Vindplaats : Nismes 22.09.02 en Mesnil-St.-Blaise 24.09.02.

Macroscopische beschrijving

Algemeen uitzicht: opvallend door zijn contrasterende hoedkleuren van oranjebruine schubjes op bijna witte ondergrond.

Hoed: klokvormig, uitgespreid met breedbultig centrum, lichte ondergrond met oranjebruine schubben, dicht aaneengesloten zachtvezelig in het centrum en vrijwel zo blijvend; naar de rand toe nog slechts lichtjes geschubd; de eerste vondst met de rand gegolfd en de schubjes niet openbrekend, eerder lichter wordend naar de rand toe.

Plaatjes: witbeige.

Steel: cilindrisch, bij één exemplaar wat schuin verbreed naar de basis, blinkend wit met een verdwijnende, wollige, witte ringzone, onderaan met verspreide schubjes als op de hoed, een beetje bruin wordend bij kneuzen; hol wordend.

Vlees: waterig wit in de steel, wit en vaster in de hoed, met lichtbruine vlekjes in het centrum.

Geur: fungoid.

Smaak: meelachtig.

Microscopische beschrijving

Sporen: elliptisch tot fusiform, zeer sterk dextrinoïd: 9-11(14) x 4,5-6,5 µm.

Basidiën: 4-sporig, (16)24-30 x 8-9,5(12) µm.

Cheilocystiden: veelvormig: clavaat, utriform, buikig fusiform met tepelvormige top, 21-28 x 8-11 µm.

Hoedbekleding: smalle hyfen, slechts hier en daar gesepteerd, onderaan grillig gevormd, hier en daar licht ingesnoerd onder de top en met soms puntige tot versmalde top; cilindrische, korte cellen aan de basis en

gespen: glad bruin pigment, soms geconcentreerd in de top; 250-290(320) x 10-15 µm.

Verspreiding en voorkomen

Acht waarnemingen geregistreerd in Funbel vooral uit de Ardennen en een uit De Haan.

Een zeer variabele soort, die in Nederland vrij zeldzaam is (vooral Z.-Limburg); ook zeldzaam en verspreid in de rest van Europa, maar afwezig in alpine en noordelijke gebieden.

Bibliografie:

-BON M. (1996) - Die Grosspilzflora von Europa 3, Lepiotaceae. I.H.W.Verlag.

-BREITENBACH J.& KRÄNZLIN F. (1995) - Fungi of Switzerland Vol. 4 Agarics 2nd part. Edition Mykologia Luzern.

-CANDUSSO M. & LANZONI G. (1990) - *Lepiota* s.l. Libreria editrice Giovanna Biella.

-ENDERLE M. & KRIEGLSTEINER G.J. (1989) - Die Gattung *Lepiota* (Pers.) S.F. Gray emend. Pat. in der Bundesrepublik Deutschland (Mitteleuropa). *Z. Mykol.* **55(1)**.

-NOORDELOOS M.E., KUYPER TH.W. & VELLINGA E.C. (2001) - Flora Agaricina Neerlandica Vol. 5 (FAN5), A.A.Balkema Publishers ed.

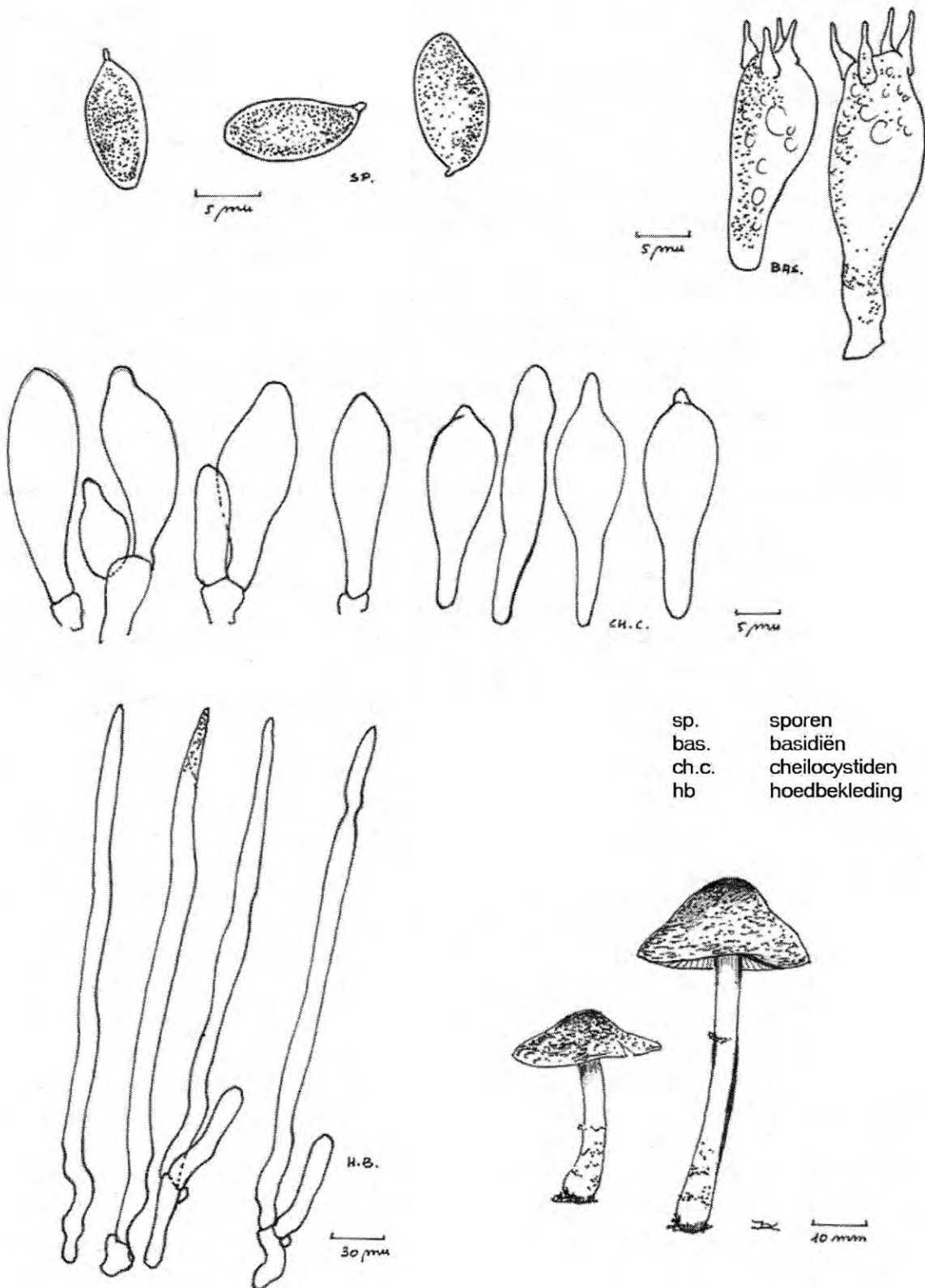
-PHILLIPS R. (1993) *Paddestoelen van West-Europa*. Het Spectrum.

Rectificatie

Omdat de tekeningen bij het vorige artikel over Parasolzwammen (AMK Meded. 2003.4:96-99) slecht waren afgedrukt nemen we ze nog een keer op (blz. 13 en 14). Red.

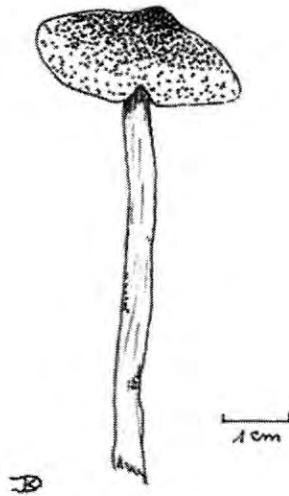
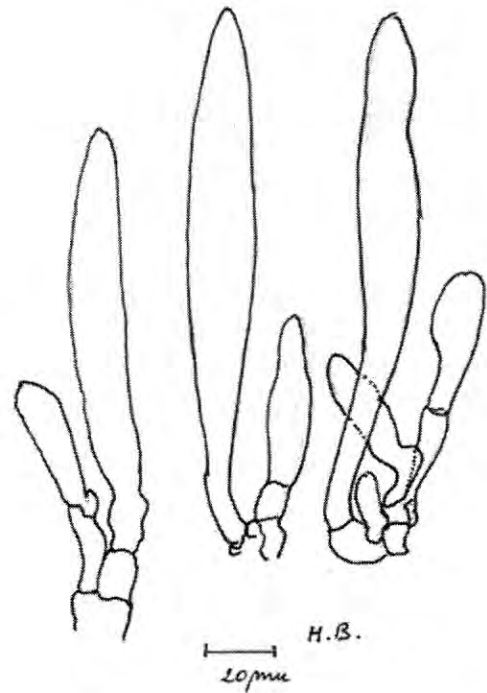
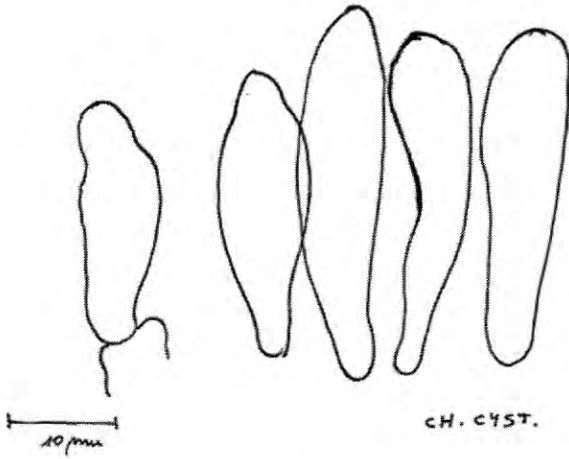
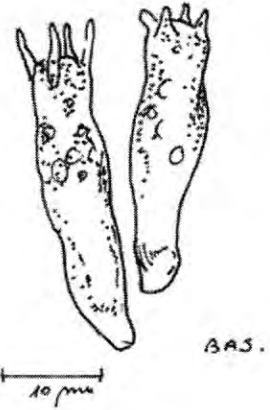
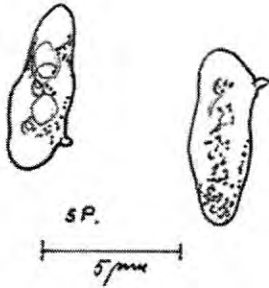

LEPIOTA SUBGRACILIS

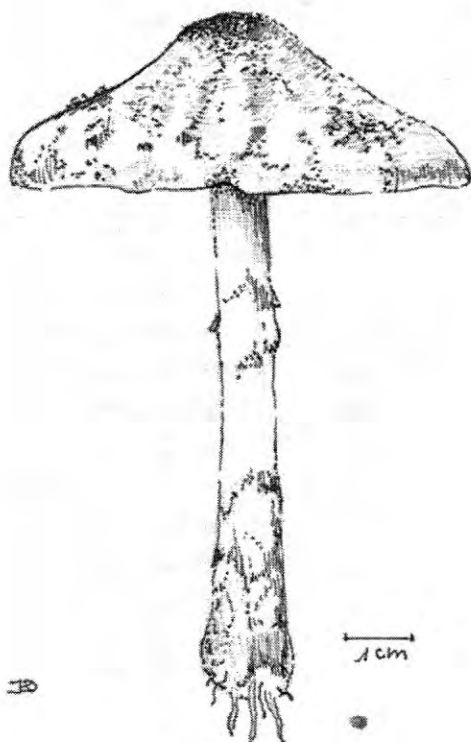
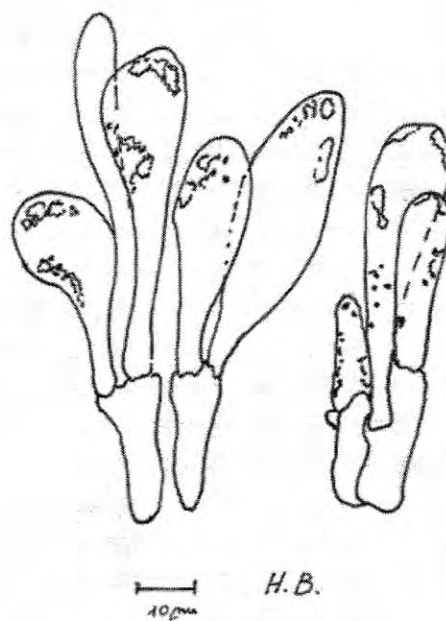
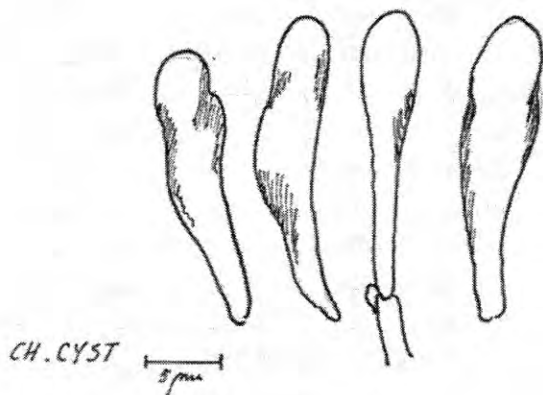
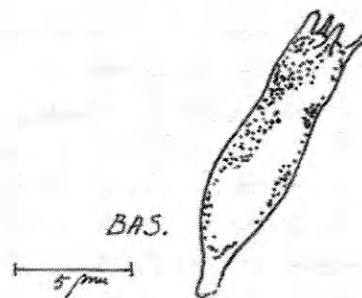
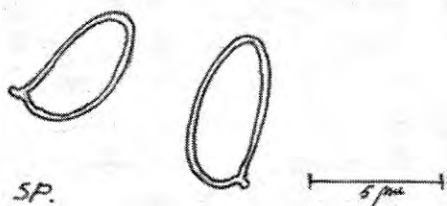
LEPIOTA PILODES

sp. sporen
bas. basidiën
ch.c. cheilocystiden
hb hoedbekleding

LEPIOTA OCHRACEOFULVA

sp.	sporen
bas.	basidiën
ch.c.	cheilocystiden
hb	hoedbekleding

1. *Lepiota calcicola* Kalkstekelparasolzwam
(AMK Meded. 2003.1.11, dia: J Paulussen)

2. *Lepiota ochraceofulva* Okerbruine parasolzwam
(AMK Meded. 2003.4.97, dia: J. Paulussen)

3. *Lepiota subgracilis* Slanke
wolsteelparasolzwam (dia: J. Paulussen)

4. *Lepiota hystrix*
(AMK Meded. 2002.1.13, dia: J. Paulussen)

5. *Lepiota pilodes* Valse viltparasolzwam
AMK Meded. 2003.4.97, dia: J. Paulussen

6. *Ceriporiopsis pannocincta* (dia: R. Walley)

7. *Ganoderma pfeifferi* Waslakzwam (dia: R. Walley)

8. *Hohenbuehelia auriscalpium* Spatelharpoenzwam (Dia: R. Walley)

9. *Phleogena faginea* Beukenkorrelkopje (dia: R. Walley)

Verspreiding en ecologie in Vlaanderen van enkele houtzwammen met voorkeur voor beukenhout

Ruben Walley

Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer, Gaverstraat 4, 8500 Geraardsbergen

Summary

The distribution and ecology in Flanders is given of 6 lignicolous fungi, mainly growing on *Fagus*. All species are rather rare to rare but have been recorded during the last years more frequently than before 1980. This is explained by increased taxonomical interest and intensity of mapping, changed forestry management (increase of dead wood) and natural "invasions" as suggested for *Mycena crocata* and earlier observed in Flanders e.g. for *Pycnoporus cinnabarinus* and *Plicaturopsis crispa*.

Inleiding

Sinds enkele jaren gaat mijn interesse uit naar houtzwammen op beuk (Walley 2002, 2003ab, Walley & Vandekerhove 2003). Gedurende mijn onderzoek, dat hoofdzakelijk is verricht in Vlaamse bosreservaten, vond ik geregeld zeldzame soorten. Een aantal onder hen schenen mij na een tijdje minder zeldzaam dan hier algemeen wordt aangenomen. Op de frequentie en ecologie van 6 van deze soorten wordt hier daarom nader ingegaan.

1. *Ceriporiopsis pannocincta* (Romell) Gilb. & Ryvarden

syn.: *Polyporus pannocinctus*, *Gelatoporia pannocincta*, *Gloeoporus pannocinctus*, *Poria pannocincta*, *Tyromyces pannocinctus*. Foto 6.

De Gelatineuze poria is een zachtvlezige, vuilwitte polypoor met gewoonlijk ook typische geelgroene tinten. Microscopisch is deze soort gemakkelijk herkenbaar aan de kleine, zeer smalle, allantoïde sporen.

De oudste vondst in Vlaanderen dateert pas uit 1994 (Schilde, det. Ivo Antonissen); momenteel is ze reeds bekend uit 12 kwartierhokken (11 uurhokken, kaart 1), hoofdzakelijk in het Brabants fyto geografisch district. Op 1 vondst na (substraat onbekend), is ze steeds gevonden op boomlijken, grote takken of stronken van *Fagus* met een gemiddelde verteringsgraad, meestal in bossen, soms in parken. Op dit groot dood hout vormt ze soms grote vruchtlichamen, en groeit ze vaak in holtes (spechtengaten, breuken). Fructificatieperiode: sept.-nov.(dec.).

Thans (vrij) zeldzaam, maar zeer waarschijnlijk uitbreidend. Gezien polyporen in onze regio relatief

goed bestudeerd werden, is het weinig waarschijnlijk dat deze tamelijk opvallende soort vroeger onopgemerkt bleef. De toekomst van deze nieuwkomer zal mijns inziens verder worden bepaald door het aanbod groot dood beukenhout.

2. *Ganoderma pfeifferi* Bres.

syn.: *Fomes pfeifferi* Foto 7.

De Waslakzwam is een zwakteparasiet die witrot veroorzaakt. Hij kan worden onderscheiden van de overige *Ganoderma*'s, zoals Dikrandtonderzwam en Harslakzwam, door de ongesteelde vruchtlichamen met een dikke korst die afgedekt wordt door een harsachtig, in winter-lente soms mooi geel gekleurd laagje, dat op haar beurt gemakkelijk met een aansteker vlam vat.

De soort werd voor het eerst bij ons verzameld in 1916 door mevrouw Rousseau in Jezus-Eik (Notre-Dame au Bois, Zoniënwoud), en later bestudeerd door de Belgische *Ganoderma*-specialist Steyaert (1967). Een tweede vondst dateert al van 1990, in het domein van Bouchout (park Nationale Plantentuin te Meise), waar de soort momenteel nog steeds op verschillende bomen groeit. Thans is ze bekend uit 12 kwartierhokken (11 uurhokken, kaart 2) verspreid over Vlaanderen, op het Maritiem district na. De oudste Vlaamse vondst is verzameld op *Quercus*, Eik (het type van deze soort groeide op *Abies*!), maar alle andere vondsten – voor zover bekend – groeiden op zeer dikke (!), meestal levende beuken (*Fagus*), of soms op dode stronken of boomstompen van *Fagus*. Deze beuken staan meestal in open parklandschappen, wat ook in de andere Europese landen als voorkeurs habitat wordt opgegeven. *Ganoderma pfeifferi* is waarneembaar vanaf de lente, maar oude vruchtlichamen blijven zichtbaar tot in de winter.

Deze zeldzame soort werd voorheen mogelijk miskend, en dient ook nu in nog meer parken en parkbossen opgespoord. Ze is mogelijk bedreigd omdat in parken en parklandschappen zeer grote, door opvallende paddestoelen aangetaste bomen meestal snel opgeruimd worden, en een nieuwe generatie zeer dikke bomen in dergelijke habitats zich niet onmiddellijk aandient.

3. *Hennigomyces candidus* (Pers.) Kuntze syn.: *Solenia candida*

Het Wit gaffelhaarbuisje behoort tot de vreemde groep van cyphelloïde plaatjeszwammen. Het vormt groepjes van zeer kleine, witte, holle buisvormige, hangende vruchtlichamen. In het veld kan de soort gemakkelijk verward worden met *Rectipilus fasciculatus* (zie bv. foto's en uitleg in Breitenbach & Kränzlin 1986, Cheype 2003). Microscopisch is deze laatste te onderscheiden door de onvertakte randharen.

De soort werd pas voor het eerst gevonden tijdens een kustweekend in 1987, in het Hannecartbos. Thans is ze reeds bekend uit 10 kwartierhokken (9 uurhokken, kaart 3), hoofdzakelijk in het Brabants district. Als substraat noteerde men *Fagus* (6 kwartierhokken), loofhout (3), *Rhododendron* (1). De soort wordt best opgespoord door voorzichtig grote rottende takken of stammetjes om te draaien (terugplaatsen in oorspronkelijke toestand!), of te speuren in rotte, uitgeholde richeltjes op zware boomlijken. Vondsten werden gedaan in sept., okt., jan. feb., en mei.

Door het klein aantal vindplaatsen valt de soort strikt genomen in de frequentieklasse zeldzaam, maar waarschijnlijk is ze door haar onopvallendheid algemener dan hier aangegeven. Hoewel de soort reeds 2 eeuwen geleden werd gepubliceerd, wordt ze bv. niet gesignaleerd door Kickx of Bommer & Rousseau, mycologen die in de 19de eeuw hier toch vrij goed naar allerlei klein spul hebben gekeken. Mogelijk breidde ook deze soort uit door het grotere aanbod dood hout.

4. *Hohenbuehelia auriscalpium* (Maire) Singer

syn.: *Pleurotus auriscalpium*

Misvatting: *Hohenbuehelia petaloides* bij diverse auteurs (*Pleurotus p.*, *Geopetalum p.*, *Resupinatus p.*, *Acanthocystis p.*) Foto 8.

De Spatelharpoenzwam is een zijdelingse gesteelde, oesterzwamachtige plaatjeszwam, die op dood hout groeit. Zoals zijn Nederlandse naam het aangeeft, zijn de vruchtlichamen min of meer spatelvormig. Harpoenzwammen worden gekenmerkt door de opvallende aanwezigheid van grote, zeer dikwandige, vaak met kristallen bezette cystiden ("metuloïden"). In de bij ons courant gebruikte determinatiewerken duikt ze pas op in het derde deel van de Flora Agaricina Neerlandica (Bas et al. 1995, met *Hohenbuehelia*-bewerking door S.

Elborne). Voorheen werd ze wellicht miskend of verward met de Grote harpoenzwam, *Hohenbuehelia petaloides*, die forse vruchtlichamen heeft met een bredere hoed, terrestrisch groeit, en tevens metuloïden heeft in de hoedhuid.

Van de oudere herbariumcollecties die in Meise en Gent onder de noemer *petaloides* zijn opgeborgen, kon slechts 1 collectie tot *Hohenbuehelia auriscalpium* gerekend worden: meer bepaald een vondst van mevrouw Thumas, d.d. 20/11/1978. Deze geeft helaas geen lokatie op, maar de kans is reëel dat ze in de Brusselse regio verzameld is. Zekerheid over het voorkomen van deze soort in Vlaanderen komt er pas in 1997, met mijn vondst in het park van Tervuren (*Walley* 1304, BR). Momenteel is de soort bekend uit 8 kwartierhokken (6 uurhokken, kaart 4), die bijna alle gelegen zijn in het Brabants district. Ze groeit in kleine groepjes van geïsoleerde exemplaren op zacht tot zeer rot, groot dood hout, zoals stammen, zware takken of grote stronken. Eén vondst groeide op een grote stobbe van Amerikaanse eik, *Quercus rubra*; alle andere op *Fagus*. Fructificatieperiode: aug.-nov.(dec.).

De soort is zeldzaam, maar breidt mogelijk uit. In het bosreservaat Kersselaerspleyn in het Zoniënwood, groeit ze op minstens 5 eenheden groot dood hout. Haar voortbestaan in Vlaanderen zal wellicht verder afhangen van het aanbod groot dood beukenhout.

5. *Mycena crocata* (Schrad.: Fr.) P. Kumm. syn.: *Agaricus crocatus* Schrad.

De Prachtmycena behoort tot de groep van mycena's die een melksapachtige vloeistof afscheiden bij kwetsen. Bij *Mycena crocata* is dit sap helderoranje, en kan dit je vingers urenlang kleuren. Opvallend is ook de witte, pluizige steelbasis bij jonge exemplaren, sterk contrasterend met de oranjegele tot bruinrode steelkleur. Deze vrij grote mycena kan bijna onmogelijk met een andere soort verward worden.

De soort werd pas voor het eerst opgemerkt in Vlaanderen begin jaren '80 te Watermaal-Bosvoorde (Heinemann 7495, BR). Momenteel is ze gesignaleerd uit een 40-tal kwartierhokken (18 uurhokken, kaart 5), hoofdzakelijk in het Brabants district. Ze groeit uitsluitend op beuk, vaak op kleine, soms begraven takjes, maar ook op zware takken en stammen van gemiddelde verteringsklasse. In de regel op zwaardere, voedselrijke bodems (leem, klei). Fructificatieperiode: (juli-)sept.-nov.

Het is merkwaardig dat deze opvallende en

onmiskbare soort pas sinds de jaren '80 wordt gesignaleerd. Alle andere waarnemingen dateren reeds uit de jaren '90. Gezien het Zoniënwood, waar ze momenteel vrij algemeen voorkomt, steeds vrij goed is geïnventariseerd, is het onwaarschijnlijk dat ze daar in het verleden over het hoofd werd gezien door de toenmalige mycologen (Kickx, Bommer & Rousseau, Beeli, Heinemann, Imler, etc.). Jean Lachapelle, die sinds 1977 zijn mycologische waarnemingen uit de Brusselse regio zorgvuldig bijhoudt, herinnert zich nog de vreugde bij zijn eerste waarneming van deze soort in 1992 (Laarbeekbos). Sinds 1997 vindt hij ze jaarlijks terug. Etienne Vanaelst herinnerde zich dat hij begin jaren '90 *Mycena crocata* heeft waargenomen in het Koningsbos nabij Ursel maar later werd ze er niet meer gezien. De Prachtmycena breidt zich duidelijk uit en dit zou ook in Nederland het geval zijn (Noordeloos, pers. meded.). Op het internet las ik ergens dat dit ook in Engeland het geval zou zijn. Gezien de soort ook op klein dood hout groeit, lijkt de uitbreiding ervan mij niet onmiddellijk het gevolg van de toename van dood hout in onze bossen. Misschien betreft het een natuurlijke uitbreiding van het areaal. Het doet in ieder geval denken aan voorbeelden van enkele andere soorten houtzwammen die gedurende de laatste decennia zich hier opvallend hebben uitgebreid om niet altijd duidelijk aanwijsbare redenen, zoals *Pycnoporus cinnabarinus*, *Plicaturopsis crispa*, *Fomitopsis pinicola*, en *Calocera pallidospathulata*.

6. *Phleogena faginea* (Fr.: Fr.) Link

syn.: *Onygena faginea*, *Pilacre faginea*, *Ecchyna faginea* Foto 9.

Het Beukenkorrelkopje (Beukenpoederkopje) is een vreemde snuiter die behoort tot de Heterobasidiomyceten. De vruchtlichamen bestaan uit kleine gesteelde bolletjes (enkele mm diam.), jong wit, later grijs of bruingrijs, herinnerend aan bepaalde slijmzwammen. Bij kneuzing van de vruchtlichamen kan een kenmerkende kruidige geur worden waargenomen, sterk herinnerend aan deze van *Lactarius camphoratus*.

Phleogena faginea is reeds bekend uit het Zoniënwood einde 19de eeuw (o.a. diverse vondsten van Bommer & Rousseau: zie Rammeloo 1977); recenter werden de Vlaamse vondsten in kaart gebracht door Van der Veken (1997). Sinds 1980 is ze bekend uit 21 kwartierhokken (19 uurhokken, kaart 6), verspreid in West-, Oost-Vlaanderen en Vlaams Brabant. In Antwerpen en Limburg dient ze nog opgespoord.

De typische habitat van deze soort zijn bossen, uitzonderlijk open standplaatsen, meer bepaald staande dode stammen loofhout. Ze groeit zowel op ruwe als gladde schors als op naakt hard hout. De soort groeit ook op liggende stammen, en dan meestal hangend, aan de onderzijde van stammen (die de grond niet raken), en dan meestal op naakt hard hout. Als substraten noteerde men bij de recentste vondsten *Alnus* (2 kwartierhokken), *Fagus* (9), *Populus* (1), *Quercus* (4), *Sambucus* (1), *Ulmus* (1). Bij de historische vondsten wordt ook *Carpinus* en *Pyrus* gemeld als substraat. Fructificatieperiode: (sept.) okt.-februari, 1 vondst in april. Gericht zoeken tijdens zachte vochtige perioden einde herfst of winter geeft het meest kans op succes.

Volgens de beschikbare gegevens dienen we deze soort nog als vrij zeldzaam te beschouwen, maar wellicht komt ze algemener voor dan hier wordt aangegeven. Plaatselijk, zoals in het bosreservaat Kersselaerspleyn, is ze zelfs algemeen. Het groot aanbod aan staande dode bomen (o.a. door eikensterfte, oprichting bosreservaten en gewijzigd bosbeheer) biedt voorlopig voldoende perspectieven voor het instandhouden van de huidige populaties.

Discussie

Deze gegevens versterken de indruk dat het in onze regio's gemiddeld genomen goed gaat met de houtzwammen. Heel wat soorten worden regelmatig gevonden en nieuwe aanwinsten voor onze mycoflora duiken geregeld op. Dit is slechts gedeeltelijk het gevolg van de toegenomen inventarisatiegraad, de betere centralisatie van de gegevens of de gegroeide taxonomische en ecologische kennis van de gemiddelde veldmycoloog. Het is alvast zo dat in het algemeen de hoeveelheid dood hout merkbaar is toegenomen, door diverse oorzaken: gewijzigde bospolitiek, oprichting integrale bosreservaten (zie Vandekerckhove 2003), oprichting natuurreservaten in de bossfeer, overaanbod hout na zware stormen (tijdelijke slechte houtprijzen), ziekten (olm, eik), en een veroudering van de bosbestanden. Dit staat in schril contrast met die tijden in een niet al te ver verleden waarbij in bossen soms elk takje gesprokkeld werd. We spreken dus best voorlopig van een inhaalbeweging. Daarnaast breidt het natuurlijk areaal van enkele houtzwammen zich uit vanuit het zuiden of oosten naar België en Vlaanderen, wat mogelijk door dit groter aanbod aan dood hout wordt versneld. Het zou ongetwijfeld zeer verhelderend zijn, indien we met zekerheid zouden

weten waar die nieuwkomers precies vandaan komen. Voor de hier behandelde soorten stellen we wel vast dat bijna alle vindplaatsen zich bevinden in oudbos-gebieden (gebieden die al minstens sinds Ferraris, eind 18de eeuw, bebost zijn). Het doet wat denken aan het feit dat in de Noord- en Oosteuropese oerbosfragmenten meestal grote concentraties van zeldzame houtzwammen te vinden zijn. Dood hout rendeert qua houtzwammen bij ons blijkbaar ook het best in oude bossen, al is onze mycoflora niet rijk aan bijzondere soorten. De houtzwammenflora lijkt wel lokaal rijker te worden. Ondertussen kunnen we al dromend uitzien naar de komst van nog meer fraais, zoals *Hericium coralloides*, *Mycoacia nothofagi* of *Spongipellis delectans*.

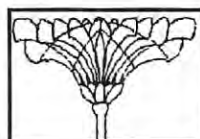
Dankwoord

Met dank aan FUNBEL, Pol Debaenst, Jean Lachapelle, Roosmarijn Steeman en Jos Schoutteten voor het aanvullen van de beschikbare gegevens. Details over alle vondsten zijn raadpleegbaar bij funbel.

Referenties

- BAS C., KUYPER T.W., NOORDELOOS M.E. & VELLINGA E.C. (1995) – Flora Agaricina Neerlandica. Vol. 3 Rotterdam, Balkema, 183 p.
- Breitenbach J. & Kränzlin F. (1986) – Pilze der Schweiz. Band 2. Nichtblätterpilze. Luzern (CH), Mykologia Verlag, 416 p.
- Cheype J.-L. (2003) – Contribution à la connaissance des champignons de la haute vallée de l'Arve (Haute-Savoie). 2e note. *Bull. Trimestriel Soc. Mycol. Dauphiné-Savoie* **171**: 31-40.
- MERVIELDE H. (2002) – Aphyllophorales - vondsten in 2001. *Jaarb. VMV* **7**: 35-37.
- RAMMELOO J. (1977) – Bijdrage tot de kennis van de Auriculariales van België. *Dumortiera* **7-8**: 55-63.
- STEYAERT R. L. (1967) – Considération générale sur le genre *Ganoderma* et plus spécialement sur les espèces européennes. *Bull. Soc. Roy. Bot. Belgique* **100**: 189-211.
- VANDEKERKHOVE K. (2003) – Bosreservaten in Vlaanderen, mycologische schatkisten van de toekomst? *Jaarb. VMV* **8**: 2-12.
- VAN DER VEKEN P. (1997) – Vondsten 1995. *Jaarb. VMV* **1**: 103-104.
- WALLEYN R. (2002) – Quelques récoltes intéressantes en Forêt de Soignes. *Rev. Cercle Mycol. Bruxelles* **2**: 9-18.
- WALLEYN R. (2003a) – Quelques récoltes intéressantes en Forêt de Soignes (2). *Rev. Cercle Mycol. Bruxelles* **3**: 3-10.
- WALLEYN R. (2003b) – Paddestoelen als indicatoren voor biologische kwaliteit van dood-hout-rijke beukenbossen. *Bosreservaten-Nieuws* **3**: 12-13.
- WALLEYN R. & VANDEKERKHOVE K. (2002) – Diversiteit, ecologie en indicatorwaarde van paddestoelen op groot dood beukenhout in het bosreservaat Kersselaerspleyn (Zoniënwoud). *Rapport IBW Bb R 2002.009*, 94 p.

NATIONALE
PLANTENTUIN
VAN BELGIË
Domein van Bouchout
B - 1860 MEISE

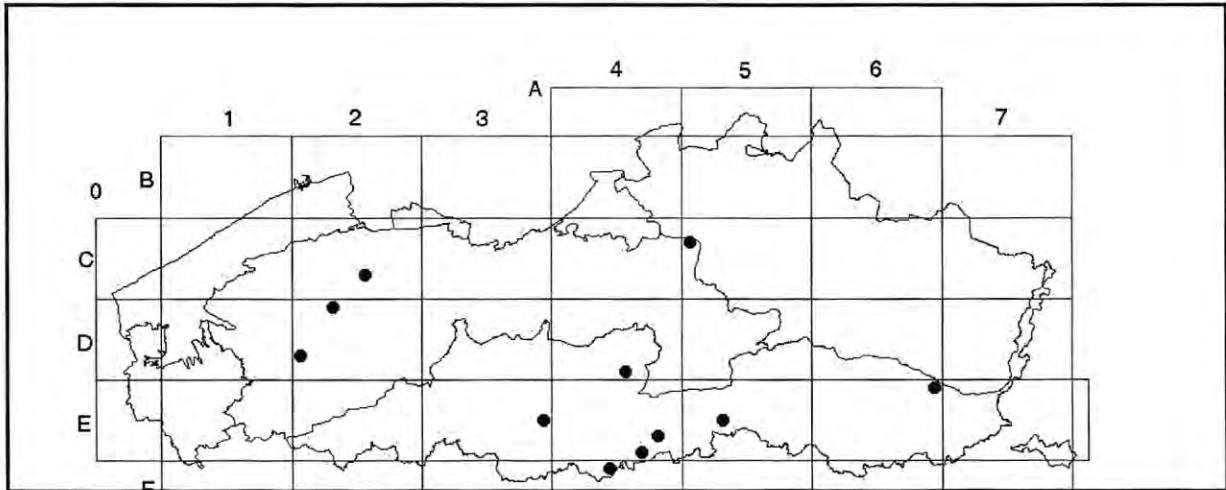
Uitnodiging

E. Van Rompaey-prijs 2003 voor floristiek

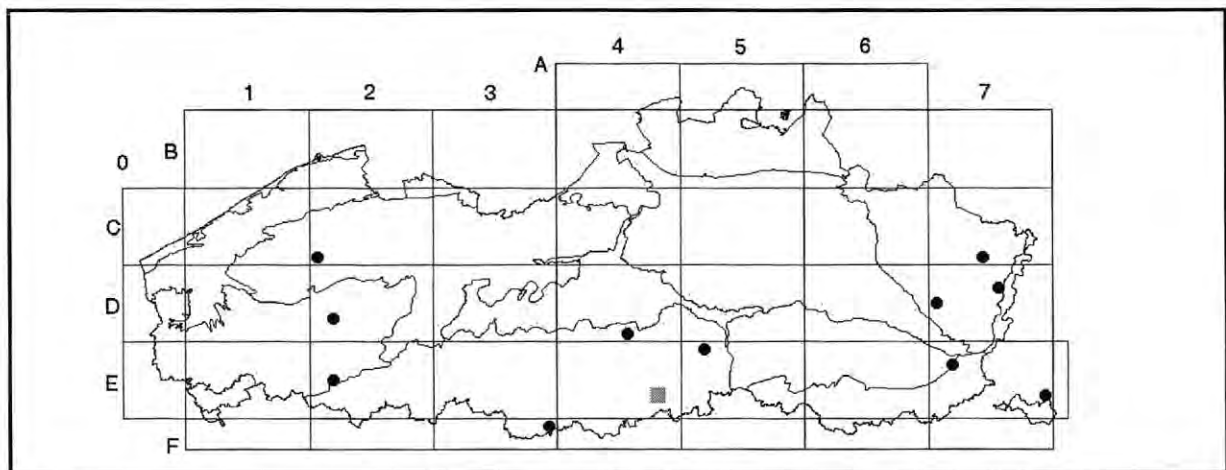
De uitreiking van de E. Van Rompaey-prijs 2003 zal plaatsgrijpen op woensdag 10 maart 2004, om 14.30 h., in de conferentiezaal van het Kasteel van Bouchout, Nationale Plantentuin van België, Domein van Bouchout, B-1860 Meise.

Tijdens de zitting houdt Dr. Frans W.M. Vera (landschapsecoloog Stafbureau Staatsbosbeheer, Nederland) een voordracht: Onze wildernis; een pastoraal landschap.

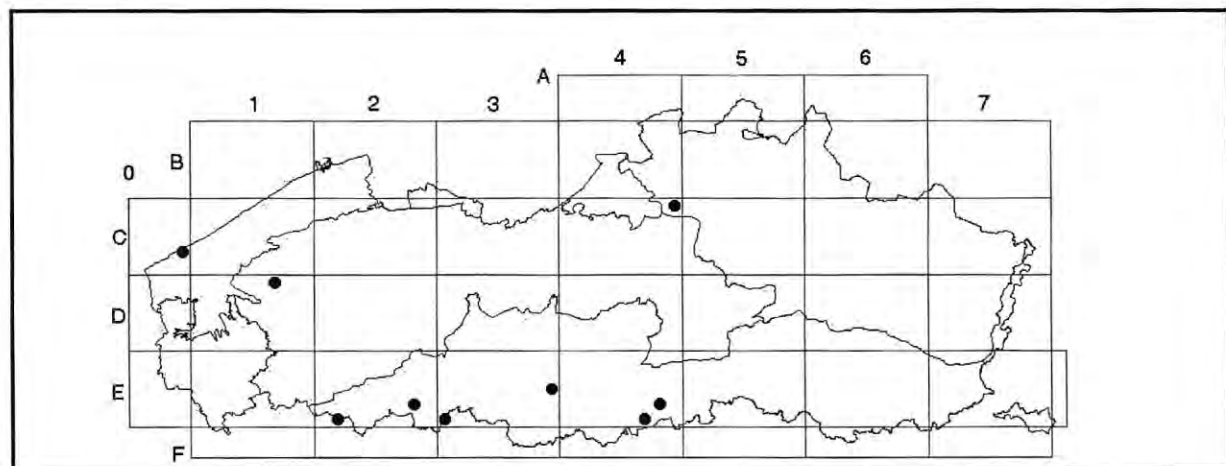
Iedereen is van harte welkom op de prijsuitreiking.

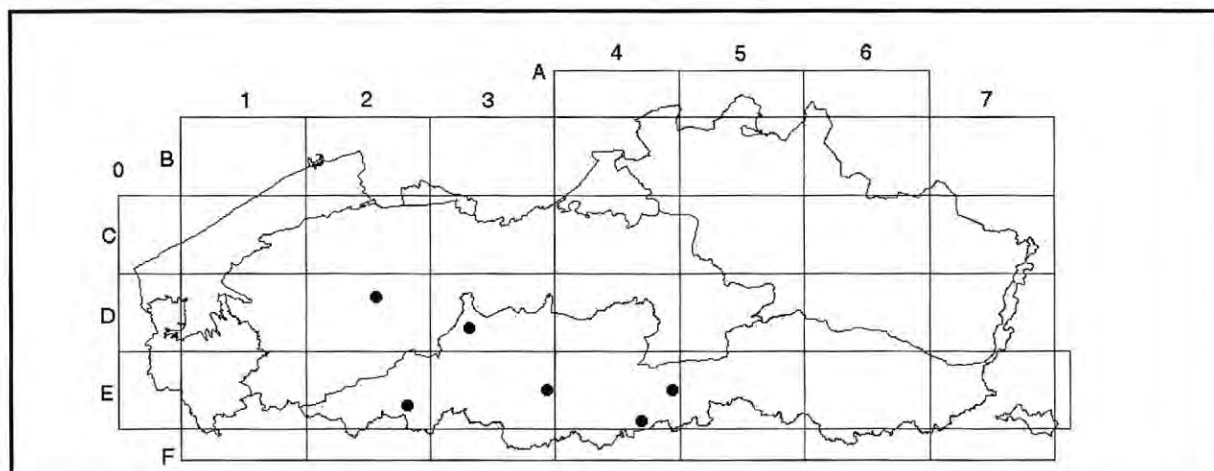
Kaart 1. – *Ceriporiopsis pannocincta*. ●: sinds 1980, ■: vóór 1980.

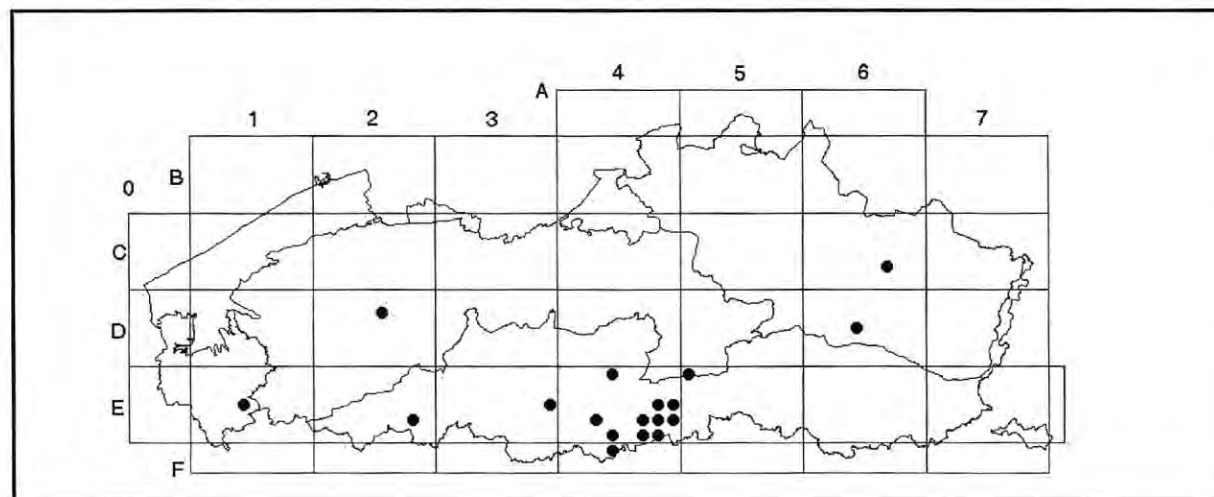
Kaart 2. – *Ganoderma pfeifferi*. ●: sinds 1980, ■: vóór 1980.

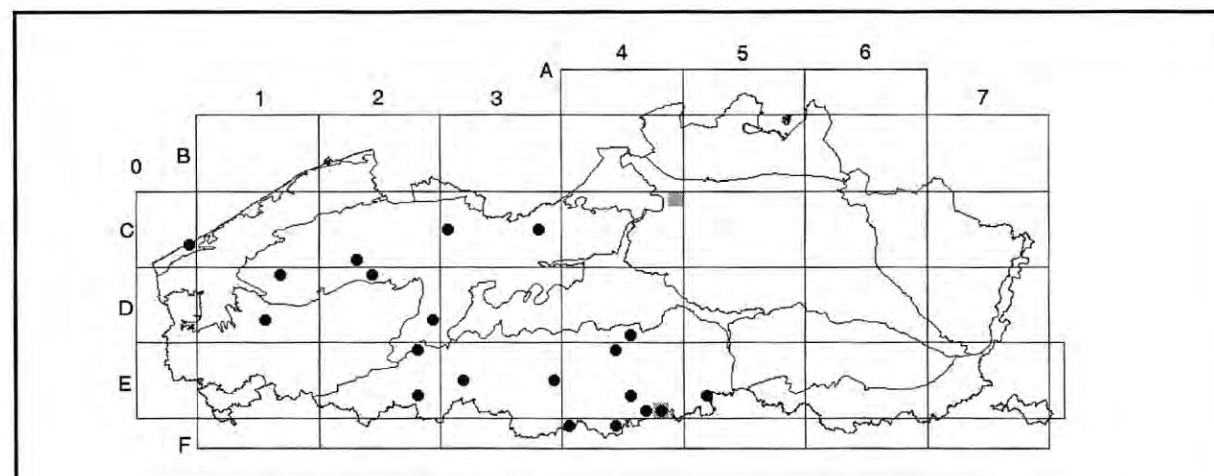
Kaart 3. – *Henningsomyces candidus*. ●: sinds 1980, ■: vóór 1980.

Kaart 4. – *Hohenbuehelia auriscalpium*. ●: sinds 1980, ■ : vóór 1980.

Kaart 5. – *Mycena crocata*. ●: sinds 1980, ■ : vóór 1980.

Kaart 6. – *Phleogena faginea*. ●: sinds 1980, ■ : vóór 1980.

Een en Ander over het Latijn en de Uitspraak

Jean Schavey
Basseliersstraat 54
2100 Deurne

Op het eerste gezicht klinkt het paradoxaal om een artikel over de Latijnse taal te publiceren in een mededelingsblad over mycologie.

De reden is dat vroeg of laat ieder amateurmycoloog geconfronteerd zal worden met mycologische publicaties in een vreemde taal en zo automatisch in contact zal komen met de wetenschappelijke namen van de paddestoelen. Wij hopen dat dit artikel wat steun zal geven bij de confrontatie met de moeilijke Latijnse taal. Volgens het Vde principe van de Internationale Codex van de Botanische Nomenclatuur, moeten de wetenschappelijke namen van planten (en dus ook van de zwammen), ongeacht de herkomst (Grieks, Latijn of andere), de spraakkunst en de uitspraakregels van het Latijn volgen.

Spelling (Vlg P. Baeyens & E. Fraussen LINGUA LATINA, Latijnse spraakkunst 1960):

Het Latijns alfabet bezit 23 letters:

A. B. C. D. E. F. G. H. I. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U(V). X. Y. Z

De Romeinen kenden noch de **J** noch de **W**

De **U(V)** diende tegelijk als medeklinker en als klinker.

De **I** was beurtelings klinker en halfklinker. (*fortis* als klinker; *ionides* als halfmedeklinker)

De letter **Q** wordt altijd gevolgd door **U(V)** om aan de U en soort keelklank te geven (kw)(*quidam*)

Uitspraak: de uitspraak, zoals bij elke taal, heeft in de loop der tijden veelvuldige wijzigingen ondergaan. Door het feit dat het Latijn tot in de 19de eeuw dienst heeft gedaan als internationale wetenschappelijke taal had dit tot gevolg dat de uitspraak zich aangepast heeft aan de verschillende nationale talen.

Zo heeft men in België voor het Latijn nog altijd drie manieren van uitspraak:

a - Het kerklatin of Italiaanse uitspraak: *CAESAR* uitspr. tsesar

b - De Franse uitspraak, in de scholen onderwezen tot ca. 1950: *CAESAR* uitspr.: sesar

c - De "oude uitspraak" die nu meer en meer algemeen wordt: *CAESAR* uitspr.: kaaisar

De oude Romeinse uitspraak

Zoals we min of meer met zekerheid hebben kunnen vaststellen hoe de cultuurtaal was ten tijde van Caesar en Cicero.

I - Klinkers: **e** kort zoals in het Nederlands "tel".

lang zoals in het Nederlands "veel".

u als **oe** vb. *Dominus* → dominoes

y als **u** vb. *Collybia* → collubia

Nota: **y** (u psilon) is een letter overgenomen uit het Grieks, vandaar de Franse naam **Y-grec**, de letter werd gebruikt soms als **u** (κυανος = cyaan = donker blauw), soms als **v** (ευαγγελιον = evangelie = goede nieuws). Als beginletter werd de **y** geaspireerd, vandaar de **h** bij *hyalien*, *hymenium* enz.

II - Tweeklanken: **ae** als **aai** vb. *multae* → moel**taai**

oe als **ooi** vb. *oedipus* → **ooi**dipoes

au als **a-oe** Zoals in het Duits "Haus" vb. *aurea* → **a-**oerea

eu meestal als **e-oe** vb. *neuter* → ne-**oeter**; *deustum* → de-**oestum**

III - Medeklinkers: **c** altijd als **k** uitgesproken vb. *Caesar* → kaaisar; *Scyphus* → skuphoes

Dus als het gaat over *Coelomycetes*, zeg dus **NOOIT** "selomicetes" maar wel **kooilomuketes**

Caeruleus (blauw) wordt ook uitgesproken **Kaairoeleoes** en niet seruleus

Nota: In de oude Griekse opschriften (de zogezegde unciale teksten) werd dikwijls voor de letter (sigma) de letter **C** gebruikt, dat is ook de reden waarom de Russische **S** als **C** geschreven wordt.

g als de Franse **g** dus met een zachte keelklank.

h werd in de klassieke periode niet geaspireerd: *helodes*, *dehisco* (de-isko)

De combinaties *ch* (), *ph* (φ), *th* (), *rh* (ρ) komen uit het Grieks, het zijn geaspireerde medeklinkers: *pulcher*, *Phaeocollybia*, *Thelephora*, *rhizomorpha*, vandaar **rhacodes** (ακο ς = met lompen) en niet *rachodes*

i als medeklinker komt overeen met onze **j** die er trouwens van afgeleid is. Het wordt gebruikt als medeklinker in het begin van een lettergreep voor een klinker: vb. *locus* ; *iniuria* (de vette

i

is hier als medeklinker gebruikt). De **i** medeklinker als **j** geschreven wordt steeds minder gebruikt.

s klonk altijd scherp, ook tussen twee vocalen *causa* wordt **kausa** uitgesproken en niet *cauza*

t klonk als de NL *t*, ook voor *i* : *totius*, *notitia* → **notitia** en **niet** *notisia*

v is de **u** als medeklinker en klinkt ongeveer als de Hollandse **w**: *vivere*, *vinum* (vgl. NL *wijn*)

u (**v**) was ook medeklinker na **q** en na **ng** : *quoque* → *kwokwe*, *sanguis* → *sangwis* ook in

sua

en *sue* : *suavis* → *swavis*), *Suebus* → *sweboes*)

Opm. Dubbele medeklinkers werden beide uitgesproken: *mitto* → *mit-to*; *accessit* → *ak-kes-sit*, *-scyphus* → *skuphoes*.

Klemtoon:

De klemtoon ligt

a - in woorden met **twee lettergrepen**: op de eerste *lettergreep*: *fulva*, *ater*

b - in woorden met **meer lettergrepen**:

Op de voorlaatste als deze lang is: *rubescens*, *gemmata*, *gibbosa*

Op de derde laatste als de voorlaatste kort is: *lutea*, *dryophila*, *delica*, *pantherina*

Andere voorbeelden uit de mycologie

Klemtoon op de voorlaatste (lange) lettergreep

Tricholoma, *Gymnopilus*, *Pyronema capnoides*, *brevipes*

Klemtoon op de derdelaatste lettergreep, (de voorlaatste is kort)

- *bolus*: *Saccobolus*, *Sphaerobolus*

- *fugus*: *lucifugus*, *solifugus*

- *botrys*: *Arthrobotrys*, *Lasiobotrys*

- *myces*: *hypomyces*, *kuehneromyces*

- *cola*: *alnicola*, *silvicola*

- *scyphus* (*a*): *Dasyscyphus*, *Chloroscypha*

- *cybe*: *Clitocybe*, *Inocybe*

- *sporus*: *bisporus*, *trechispora*

- *genus*: *fructigenus*, *terrigenus*

- *olens*: *brassicolens*, *graveolens*

etc. etc.

Een heel klein beetje grammatica

Verbuigingsvormen

Het Latijn kent:

a - Drie geslachten: **mannelijk**, **vrouwelijk**, **onzijdig**

Het geslacht van de naamwoorden herkent men:

Deels aan de uitgangen

Deels door hun betekenis

b - Twee getallen: **enkelvoud**, **meervoud**

Het Grieks kende er drie: enkelvoud, dualis, meervoud.

c - Zes naamvallen:

A - **nominativum** voor onderwerp en gezegde

B - **vocativum** voor aanspreking

C - **genitivum** voor bijvoeglijke bepalingen (van de)

D - **dativum** voor meewerkend voorwerp (aan de)

- E - **accusativum** voor lijdend voorwerp
 F - **ablativum** voor bijwoordelijke bepalingen (uit)

Nota: voor ons is het voldoende vooral het nominativum en het genitivum te onthouden.

Er bestaan vijf groepen van verbuiging, ze zijn herkenbaar aan hun genitief enkelvoud.

I – Verbuiging van de zelfstandige naamwoorden (substantieven)

1ste of a- verbuiging

Voorbeeld: *rosa* ⇒ de roos

Enk.	Meerv.
Nom. <i>rosa</i>	<i>rosae</i>
Gen. <i>rosae</i>	<i>rosarum</i>

Nota: praktisch alle naamwoorden op **a** zijn vrouwelijk

Uitzonderingen: *nauta* → zeeman
agricola → landbouwer

2de of us (um) verbuiging

Naamw. op **us**

Lupus → de wolf

Naamw. op **um**

Templum → de tempel

Enk.	Meerv.
Nom. <i>lupus</i> <i>lupi</i>	Nom. <i>templum</i> <i>templi</i>
Gen. <i>lupi</i> <i>luporum</i>	Gen. <i>templi</i> <i>templorum</i>

Naamw. op **er**

puer → het kind

ager → de akker

Naamw. op **ir**

vir → de man

Enk.	Meerv.	Enk.	Meerv.
Nom. <i>puer</i> <i>ager</i> <i>pueri</i> <i>agri</i>		Nom. <i>vir</i>	<i>viri</i>
Gen. <i>pueri</i> <i>agri</i> <i>puerorum</i> <i>agrorum</i>		Gen. <i>viri</i>	<i>virorum</i>

Nota: Naamwoorden op **us** zijn meestal mannelijk

Naamwoorden op **um** zijn onzijdig

Naamwoorden op **er - ir** zijn mannelijk

Uitzonderingen: Alle boomsoorten zijn vrouwelijk vb. *Quercus rubra*, *Populus alba* enz

Ook alle landen en steden op **us** zijn vrouwelijk

Virus → gif en *vulgus* → het gewone volk zijn onzijdig.

3de verbuiging

Nota: het nominatief enk. vertoont hier de meest verschillende vormen: *miles* → de soldaat; *lex* → de wet; *corpus* ⇒ het lichaam; *flumen* ⇒ de stroom.

Het genitivum enk. is **altijd** op **is**: *militis*, *legis*, *corporis*, *fluminis*

A - Consonantstammen

Lex → de wet

Enk. Meerv.

Nom. *lex* *leges*

Gen. *legis* *legum*

Genus → het geslacht

Enk. Meerv.

Nom. *genus* *genera*

Gen. *generis* *generum*

B - Vocaalstammen

Collis → de heuvel

Enk. Meerv.

Nom. *collis* *colles*

Gen. *collis* *collium*

Mare → de zee

Enk. Meerv.

Nom. *mare* *maria*

Gen. *maris* *marium*

4de of -u verbuiging

Passus → de pas

Enk. Meerv.

Nom. *passus passus*

Gen. *passus passuum*

Genu → de knie

Enk. Meerv.

Nom. *genu genua*

Gen. *genus genuum*

Nota: De naamwoorden op **-u** zijn onzijdig. Die op **-us** zijn mannelijk

Uitz. Enkele op **-us** zijn vrouwelijk: *Quercus* → De eik; *domus* → het huis;

5de of -e verbuiging

Dies → de dag

Enk. Meerv.

Nom. *dies dies*

Gen. *diei dierum*

Nota: De **-e** stammen zijn vrouwelijk behalve *meridies* ⇔ middag.

II - Verbuiging van de bijvoeglijke naamwoorden (adjectieven)

Algemene regel:

Man. - adjectieven **-us-** verbuiging

Vr. - adjectieven **-a-** verbuiging

O. - adjectieven **-um-** verbuiging

Bonus → Goed

Enk.

Man.

Nom. *bonus*

Gen. *boni*

Vr.

Nom. *bona*

Gen. *bonae*

O.

Nom. *bonum*

Gen. *boni*

Meerv.

Man.

Nom. *boni*

Gen. *bonorum*

Vr.

Nom. *bonae*

Gen. *bonarum*

O.

Nom. *bona*

Gen. *bonorum*

Miser → Ellendig

Man.

Nom. *miser*

Gen. *miseri*

Vr.

Nom. *misera*

Gen. *miseræ*

O.

Nom. *miserum*

Gen. *miseri*

Niger → Zwart

Man.

Nom. *niger*

Gen. *nigri*

Vr.

Nom. *nigra*

Gen. *nigrae*

O.

Nom. *nigrum*

Gen. *nigri*

3de verbuiging

Drie uitgangen: **-er**, **-is**, **-x**

Acer → Scherp

Enk.

M.

N. *acer*

G.

V.

acris

acris

O.

acre

Fortis → moedig

M.

fortis

fortis

V.

forte

forte

O.

forte

Felix → gelukkig

M.

felix

felicis

V.

felix

felicis

O.

felix

felicis

Meerv.

M.

N. *acres*

G. *acrium*

V.

acria

O.

acria

M.

fortes

G. *fortium*

V.

fortia

fortia

O.

fortia

M.

felices

G. *felcium*

V.

felicia

felicia

O.

felicia

felicia

Dankwoord: Hier wil ik Prof. P. Van der Veken hartelijk danken voor het lezen en verbeteren van de ontwerp tekst alsook voor de vele nuttige raadgevingen die hij hierbij gegeven heeft.

Geraadpleegde literatuur:

BAEYENS P. & FRAUSSEN ED. (1962) - Lingua Latina, latijnse spraakkunst.

ESCALON P. (1947) - Précis de Myconymie z.d. Uitg. Fédération Mycologique Dauphiné-Savoie, Marlioz Larousse du XXe siècle Ed.

Boekbespreking

Tjakko Stijve

René Flammer en Egon Horak, 2003, *Giftpilze / Pilzgifte. Ein Nachschlagewerk für Aerzte, Apotheker, Biologen, Mykologen, Pilzexperten und Pilzsammler. Schwabe & Co. AG Verlag, Basel, Zwitserland. ISBN -3 - 7965 - 2008 - 1, 204 blz, 68 kleurenfoto's, meest van Guglielmo Martinelli, 17 x 24 cm. Prijs 56 Zw. Frs of 39 Euro.*

Dit boek is een geheel herziene, verbeterde en uitgebreide bewerking van het Kosmos Handbuch, dat onder dezelfde titel in 1983 bij de Franckh'sche Verlagshandlung te Stuttgart verscheen. Het werd toen zeer goed ontvangen, omdat het informatie verstrekke die men niet gemakkelijk elders kon vinden. Zelfs het bekende CRC boek van Rumack & Salzman *Mushroom poisoning : Diagnosis and treatment* bleef qua wetenschappelijk niveau en bruikbaarheid bij dat van Flammer & Horak ten achter.

Giftpilze/Pilzgifte verschijnt niets te vroeg, want onze kennis van giftige paddestoelen dient tenminste iedere 20 jaar op de nieuwste stand te worden gebracht. Immers, veel zwammen die men in de jaren 70 nog placht te eten, zoals *Gyromitra esculenta*, *Armillariella mellea* en *Clitocybe nebularis*, zijn inmiddels als giftig of tenminste als gezondheidsschadelijk beschreven. Voorts is de belangstelling voor paddestoelen enorm toegenomen, getuige het grote aantal populair mycologische boeken en -tijdschriften, dat in Europa en Amerika verschijnt. Bijgevolg is de consumptie van paddestoelen aan beide zijden van de Atlantische oceaan gestadig gegroeid. Het "Pro-Kopf-Konsum" in Zwitserland dat zich voor 1970 goeddeels tot kweekchampignons beperkte en jaarlijks nog geen kg bedroeg, wordt nu op 3 kg gekweekte en wilde paddestoelen geschat. Anno 2003 is de handel in wilde soorten wereldwijd. Zo kan de Zwitserse consument nagenoeg het hele jaar door cantharellen en boleten eten en de prijs die hij daarvoor betaalt maakt import uit Oost-Europa, Portugal, Zuid-Afrika en zelfs Canada een winstgevende zaak.

Er zijn sedert 1980 tenminste 20 nieuwe gekweekte soorten op de markt gekomen. Die zijn natuurlijk niet giftig, maar ze hebben wel bijgedragen tot nieuwe vormen van allergische aandoeningen, zoals Shiitake-dermatitis. Daarbij komt nog het sterk toegenomen misbruik van gekweekte hallucinogene

paddestoelen, die, vooral in Nederland, zonder enige kwaliteitscontrole, de consument worden aangeboden. Ook dient te worden gewezen op de enorme handel in zgn. geneeskrachtige paddestoelen, die zich voornamelijk via het Internet afspeelt.

Het zelf zoeken van eetbare wilde paddestoelen neemt toe en daarmee ook de kans op fatale vergissingen. Nog altijd worden in West-Europa meer dan 90 % van de dodelijke paddestoelenvergiftigingen veroorzaakt door de Groene knolamaniet of andere zwammen, die de hoog toxische amanitinen bevatten. De kennis van het beruchte "Phalloides-Syndrom" is in de laatste 20 jaren sterk vermeerderd, wat blijkt uit het feit dat er in dit nieuwe boek tweemaal zoveel tekst aan is gewijd dan in de uitgave van 1983. Zo kent men nu veel meer amanitinehoudende *Lepiota's* en *Galerina's* dan vroeger. Dat vergiftigingen met Parasolzwammen als bijv. *Lepiota helveola* en *L. brunneoincarnata* in de statistieken zijn toegenomen, vooral in het Middellandse zeegebied, zal stellig een kwestie van verbeterde diagnose zijn! Vergiftigingen met *Galerina marginata* zijn voornamelijk toe te schrijven aan verwisseling met het eetbare Stobbezwanmetje (*Kuehneromyces mutabilis*). Bij de hulpmiddelen ter diagnose staat het sporenonderzoek nog steeds voorop. Giftige Parasolzwammen zijn daarbij te herkennen aan hun elliptische en eivormige, tot 10 µm grote sporen. Ze behoren dan ook bijna allemaal tot de sectie der *Ovisporae*. De diagnose is nu aanzienlijk vergemakkelijkt door een in de handel verkrijgbare ELISA (= enzym linked immuno sorbent assay) testkit, waarmee amanitinen in urine, serum en plasma semi-kwantitatief kunnen worden bepaald. Een andere dodelijk giftige paddestoel is *Gyromitra esculenta*, de Voorjaarskluifjeszwam, die in Oost-Europa nog steeds slachtoffers maakt. In Zwitserland en Duitsland is zelfs de verkoop van de gedroogde zwammen verboden, want, hoewel niet giftig meer, bevatten die toch voldoende gebonden methylhydrazine om mogelijk kankerverwekkend te zijn.

De auteurs brengen geen nieuws over de Gordijnzwammen, die het vaak dodelijke Orellanus-Syndroom veroorzaken, maar vermelden in dit hoofdstuk wel twee Amanieten, *A. proxima* en *A. smithiana*, die weliswaar geen orellanine bevatten,

maar een nog onbekend nierengift. Vergiftigingen met *A. proxima* worden veroorzaakt door verwisseling met de eetbare *A. ovoidea*. Sedert 1995 zijn er al meer dan 50 ernstige gevallen beschreven, voornamelijk van Sardinië, maar ook uit Zuid-Frankrijk. Het is jammer dat illustraties ontbreken. Wij hadden hier gaarne vergelijkende foto's van de eetbare soort met zijn giftige dubbelganger gezien. Vanzelfsprekend besteden Flammer & Horak veel aandacht aan, eerst in de laatste 5 – 10 jaren, in Europa gesignaleerde vergiftigingen. Over het door *Clitocybe amoenolens* veroorzaakte acromelalgia-syndroom (hevige pijnen in vingers en tenen) werd in deze bladzijden al uitvoerig bericht in juni 2001. Sommige lezers zullen ook verontrustende berichten hebben gehoord over de Gele ridderzwam, *Tricholoma equestre* of *T. flavovirens*, een o.a. in Frankrijk en Zwitserland bekende eetbare paddestoel, die twee jaar geleden plotseling van de markten werd teruggetrokken. Wat was het geval? Tussen 1990 en 2000 werden aan de Zuidwest kust van Frankrijk 12 gevallen van rhabdomyolyse (vernietiging van het spierweefsel) geconstateerd, waarvan drie met dodelijke afloop. In alle gevallen hadden de patiënten herhaaldelijk grote hoeveelheden van de "Bidaou" = *Tricholoma equestre* gegeten. De giftigheid van deze paddestoel werd bevestigd door proeven op muizen. Inmiddels zijn twee van dergelijke gevallen ook uit Polen gerapporteerd. Rhabdomyolyse zou ook zijn beschreven na consumptie van *Russula subnigricans* in Taiwan.

Tot dusver werden de in supermarkten verkochte gedroogde paddestoelen als gevaarloos beschouwd. Weliswaar kwam het voor dat morieljes uit Turkije of Pakistan met steentjes of zelfs hagelkorrels waren verzwaard, maar over gedroogde boleten waren lange tijd geen klachten. Flammer bericht echter

over recente onaangenaamheden met uit China geïmporteerde *Boletus edulis*. Zo veroorzaakte een rijstschotel, waarin een handjevol "Steinpilze" waren meegekookt, kort na consumptie braken en diarree. Bij onderzoek van de geïncrimineerde boleten uit een verpakking van 500 g vond men fragmenten van een bittere boleet, een *Amanita* met amyloïde (!) sporen, twee *Russula*'s en zelfs een stuk van een *Heimiella* uit Zuid-Oost Azië. Voorts consulteerden, alweer in Zwitserland, elf personen hun arts met klachten over een brandend gevoel in mond, slokdarm en maag na het eten van schotels bereid met gedroogde boleten uit China, die via Joegoslavië waren geïmporteerd. Tussen de boleten werden fragmenten gevonden van giftige, tot de geslachten *Dieffenbachia* en *Araceae* behorende planten, waarmee de Chinese paddestoelenzoekers hun manden zouden hebben bekleed.

Tot slot enige detailkritiek: De behandelde paddestoelen dragen meestal hun nieuwe namen, zonder dat de oudere zijn vermeld, wat, vooral in het geval van de giftige Vezelkoppen nogal storend werkt. Bij de diagnostische hulpmiddelen missen wij een dunne laagchromatografische methode voor het opsporen van paddestoelengiften in voedselresten. Bij de behandeling van de "Drogenpilze" ontbreken foto's van veel misbruikte gekweekte soorten, zoals *Psilocybe cubensis* en *Copelandia cyanescens*. Deze lacunes zijn echter in een volgende editie gemakkelijk te verhelpen. Dit boek met zijn uitstekende illustraties en overzichten behandelt paddestoelenvergiftigingen in de ruimste zin van het woord. Het mag dan ook in geen mycologische en/of therapeutische bibliotheek ontbreken. De literatuurlijst verwijst naar 149, meest recente, publicaties. De prijs is in verhouding tot het gebodene stellig laag.

Bijeenkomsten van de Myxomyceten-werkgroep in 2004.

Dit jaar werken we vooral mee aan het project gecoördineerd door Ruben Walley en Emile Vandeven: Voorlopige soortenlijst van Macrofungi en Myxomyceten van Vlaanderen en het Brussels Gewest. We bekijken materiaal uit onze eigen herbaria, de Plantentuin en Universiteit Gent. Indien u beschikt over een collectie Myxomyceten en wilt meewerken aan dit project, dan bent u ten zeerste welkom.

Let wel, de bijeenkomsten kunnen afgelast worden, gelieve tijdig Myriam de Haan te contacteren (Tel 03.666.91.34 of 016.23.66.19) indien u wenst deel te nemen.

We komen bijeen op volgende zaterdagen van 9u30 tot 12 uur in de Bioruimte.

17 april, 15 mei, 26 juni, 10 juli, 17 juli, 21 aug., 28 aug., 27 nov., 4 dec., 18 dec.

Nieuwtjes uit de recente tijdschriften

Karel Van de Put

Persoonia 18,2, 2003

In zijn 2de bijdrage tot het genus *Pseudobaeospora* in Europa brengt C. Bas een aanvulling op de voorheen gepubliceerde sleutel en geeft een bespreking en microtekeningen van de 16 gekende soorten. E. Arnolds brengt nog enkele notulen tot de Flora Agaricina Neerlandica: het genus *Bolbitius* (39) met sleutel tot de Europese soorten, bespreking van de 6 soorten en microtekeningen van *B. lacteus*, *B. demangei* en *B. ferrugineus*; verder bijdragen met nieuwe combinaties in de genera *Conocybe* en *Pholiotina* (40) en (41, samen met A. Hausknecht) bespreking van enkele soorten met o.a. *Conocybe merdaria* sp.nov. en *Pholiotina sulcata* sp. nov. met microtekeningen, ook van *C. magnispora*, *C. farinacea*, *C. incarnata* en *C. fragilis*. G. Moreno et al. synonymiseren *Disciseda pedicellata* met *D. hyalothrix* en *D. arida* met *D. verrucosa* (met sporenscaans). *Crepidotus cristatus* sp. nov. is een nieuwe citroengele soort met diverticulate en cristallifere cheilocystiden, gevonden in Nederland en voorgesteld door Beatrice Senn-Irlet en G. Immerzeel (met kleurenfoto, microtekeningen en sporenscaan). In de 42ste notule tot de FAN presenteren K.Uljé en M. Noordeloos *Coprinus callinus* var. *limicolus* var. nov., *C. minutisporus* sp. nov., *C. alloveus* sp. nov. en *C. pseudoamphithalus* sp. nov. Marijke Nauta beschrijft hier officieel de reeds eerder gekende Geaderde leemhoed als *Agrocybe rivulosa* sp. nov. met macro- en microtekening en een sleutel tot de in West-Europa op houthaksel groeiende *Agrocybe* soorten. Verder publiceren Uljé en P.-J. Keizer nog *Coprinus parvulus* sp. nov., met microtekeningen.

Documents Mycologiques T 33, 129, 2003

Heel dit nummer wordt ingenomen door de analytische sleutel tot de soorten van de familie Strophariaceae, door M. Bon en P. Roux.

Cryptogamie Mycologie, 24, 3, 2003

In deze aflevering vinden wij voor de gewone liefhebber geen echt interessante artikels, enkel een bibliografische lijst van de publicaties uit de jaren 2000 en 2001 die handelen over de operculate discomyceten, samengesteld door A. en C. Bellemère, kan wellicht voor sommigen nuttig zijn.

Rivista di Micologia 46, 2, 2003

M. Chiari en C. Papetti brengen in hun eerste bijdrage over het genus *Lactarius*, een macroscopische beschrijving van de soorten met viskeuze of slijmerige hoeden en met kleurenfoto's van een dertigtal taxa. Het genus *Lepista* in Italië wordt voorgesteld door G. Consiglio en M. Contu met een macroscopische sleutel tot de 25 soorten, met macro- en microscopische beschrijving en kleurenfoto. In een kort artikeltje over de toxische metabolieten van *Cortinarius* soorten bespreekt A. Vizzi de biosynthese van orellanine.

Rivista di micologia 46,3, 2003

In hun 2de benadering van het genus *Lactarius* bespreken M. Chiari en C. Papetti de groepen *Fuliginosus*, *Picinus*, *Piperatus*, *Volemus* en *Rugatus* met kleurenfoto van deze typesoorten en ook van *L. acris*, *L. lygniatus*, *L. glaucescens*, *L. vellereus*, *L. bertillonii*, *L. controversus* en *L. rubrocinctus*. I. Colzani en A. Della Rovere bespreken een eerste vondst van *Hygrocybe laeta* in de Brianza-streek, met kleurenfoto en kleurenplaat. *Mycena cicognanii* sp. nov., een nieuwe soort uit de *Filipedes* groep, wordt voorgesteld door G. Robich, met kleurenfoto en uitgebreide microtekening. *Stephensia colomboi* sp. nov. is een nieuwe truffelsoort, voorgesteld door A. De Vito, met kleurenfoto en microfoto. *Lactarius cremor* f. *luteus* is een nieuwe vorm die met kleurenfoto's en microtekening wordt voorgesteld door G. Convertini en B. Prinetti. In zijn 3de bijdrage over het genus *Thelephora* in Friuli bespreekt G. Zecchin *T. clavularis* en *T. friulana* sp. nov., met kleurenfoto's en microtekeningen. P. Franchi en M. Marchetti gaan verder met hun studie van de clavarioïde fungi met *Ramaria flava*, *R. flavoides* en *R. sanguinea*, met microtekeningen en kleurenfoto's. Verder bespreekt E. Battistin *Entoloma lividocyanulum* met kleurenfoto's.

Bulletin mycologique et botanique Dauphiné-Savoie 43, 168, 2003

A. Ferville bespreekt enkele interessante *Russula*'s uit het Oosten van Frankrijk telkens met kleurenfoto en microtekening: *R. font-queri*, *R. pseudomelitodes*, *R. atropurpurea* var. *sapida* en *R. anatina*. Uit de *Peziza pudicella*** stirps bespreekt N. Van Vooren *P. donadiniana*, *P. alborosea** en *P. lilacinoalba**, met sporentekening, kleurenfoto (van*) en sporenscaan (van**). R. R. Fernández Sasia bespreekt *Alnicola*

alnetorum var. *celluloderma* en *A. scolecina*, met microtekening en kleurenfoto. C. Robin stelt *Lentinus suavissimus* voor met kleurenfoto's. Op de middenpagina's vinden wij nog kleurenfoto's van *Arrhenia auriscalpium*, *Pleurotellus latisporus*, *Clitocybe candicans* var. *dryadicola*, *Marasmius epidryas*, *Helvella corium*, *Omphalina rivulicola* en *Rickenella mellea*.

Bulletin mycologique et Botanique Dauphiné-Savoie 43, 169, 2003

L. Deparis stelt *Pluteus alniphilus* sp. nov. voor, uit de sectie *Hispidodermi*, geassocieerd met *Alnus viridis*, met microtekening en kleurenfoto. G. Eyssartier bespreekt vrij uitvoerig *Galerina arctica*, *Cortinarius cavipes* var. *revocans* en *C. nigrorufescens* ad int., met kleurenfoto en microtekeningen en een sleuteltje tot de alpine *Cortinarii* met zwartwordende steel. *Russula tinctipes* en *R. subleviderma* ook met var. *dragonii* ad int. worden met microtekeningen en kleurplaten voorgesteld door X. Carteret. N. Van Vooren bespreekt enkele ascomyceten op varens: *Psilachnum chrysostigmum* en var. *versicolor*, *Incrupila aspidii* en *Urceolella carestiana*, met summiere microtekeningen. In zijn eerste nota over de kennis van de paddestoelen van de hoge vallei van de Arve stelt J.L. Cheype *Patinellaria sanguinea* en *Acanthonischkea tristis* voor, met microtekening en kleurenfoto.

Bulletin Mycologique et Botanique Dauphiné-Savoie 43, 170, 2003

A. Bidaud bespreekt *Lactarius fascians* en *L. utilis* met microtekening en kleurenfoto; dezelfde auteur blikt ook terug op een veertig tal min of meer interessante collecties van 2003 (met nogal kleine kleurenfoto's). *Coprinus bipellis* wordt met microtekening en kleurenfoto voorgesteld door P-A. Moreau en M. Durand. N. Van Vooren bespreekt *Peziza proteana* en zijn var. *sparassoides*, met kleurenfoto, sporentekening, verspreidingskaartjes en een vergelijkende tabel met *P. petersii*. *Crepidotus autochtonus* wordt met kleurenfoto en microtekening voorgesteld door J.C. Deïana. Op het middenblad vinden wij nog een kleurenfoto van *Geastrum melanocephalum*.

Bulletin Mycologique et Botanique Dauphiné-Savoie 43, 171, 2003

Mycena plumipes wordt voorgesteld door P-A. Moreau met microtekening en kleurenfoto. *Tricholoma chrysophyllum* is een eerste vondst voor

Frankrijk die met kleurenfoto's en microtekening wordt besproken door L. Deparis et al. Ook *Cortinarius caesiocyaneus* wordt kort voorgesteld door J.-C. Deïana met sporentekening en kleurenfoto. In zijn 2e bijdrage tot de mycoflora van de hoge vallei van de Arve bespreekt J-L. Cheyp *Mucronella calva*, *Henningsomyces candidus* en *Rectipilus fasciculatus*, met kleurenfoto's, microtekening en een sleuteltje voor de soorten van deze laatste twee genera. Verder brengen R. Dougoud et al. nog een beschrijving van hun op varen groeiende *Chlorociboria pteridicola* ad int., met kleurenfoto en microtekening.

Pagine di Mycologia

Van dit tijdschrift dat wordt uitgegeven door de Associazione Micologica Bresadola ontvingen wij onlangs een tiental oudere en meer recente deels onvolledige jaargangen. Deze uitgaven bestaan hoofdzakelijk uit vindlijsten en zijn dus meestal niet geschikt om te refereren. Een speciaal nummer buiten reeks is gewijd aan het wetenschappelijk congres van september 1999; hierin vinden wij naast de klassieke vindlijsten ook kleurenfoto's en al dan niet korte beschrijvingen en microtekeningen van *Inocybe tonalei*, *I. giacomii*, *I. insoluta*, *Cortinarius norvegicus*, *C. caesiostamineus*, *C. aureofulvus*, *C. elegantior*, *C. percomis*, *C. claricolor*, *C. cumatilis*, *C. minutalis*, *C. armeniacus*, *Lactarius aquizonatus*, *Asterodon ferruginosus*, *Steccherinum subcrinale*, *Tomentella radiosa* en *Mycena atrochalybdea*. In het nummer 18, 2001 is er een bijdrage van A. Pierotti over het subgenus *Lactifluus* van *Lactarius* met beschrijving en microtekening van *L. rugatus*, *L. volemus* en *L. luteolus*. In nummer 10, 1998 vinden wij een inleiding tot de mycosmologie (geuren van paddestoelen) en nummer 11, 1999 is besteed aan het mycotoxicologisch congres van december 1998.

Coolia 46, 2003

(1) T. Kuyper bundelt recent literatuurnieuws over de competitiviteit tussen saprotrofe, mycorrhizale en parasitaire fungi. *Trametes cervina* is nieuw voor de Nederlandse flora en wordt met zwartwit foto's voorgesteld door P.-J. Keizer en A. Becker. A. Termorshuizen vergelijkt de fungiflora van een grove-dennenbos van 10 jaar geleden met de huidige toestand.

J. Bollen inventariseerde een deel van de dijk van het Julianakanaal en M. Noordeloos geeft een inleiding over het dubbele naamgebruik voor anamorfe en teleomorfe stadia bij de ascomyceten.

(2) In een 5de aflevering bespreken N. Dam en T. Kuyper de Nederlandse *Telamonia*'s met bruin

velum, met sleuteltje. S. Helleman brengt een inleiding tot de studie van de Ascomyceten. T. Kuyper bundelt recente literatuur over het effect van humusvoorraad op de aanwezigheid van ectomycorrhiza paddestoelen. J. Gelderblom bespreekt in het kort kleine donkerkleurige *Telamonia*'s uit Vlaanderen en Nederland, met sleutel. Als bijzondere vondsten worden nog gesignaleerd: *Tubaria hololeuca*, *Hygrophorus persoonii*, *H. chrysodon*, *H. discoxanthus*, *H. penarius* en *Ascobolus crenatus*. Verder vinden wij naast verslagen van werkweken nog kleurenfoto's van *Russula olivacea*, *Cortinarius fuscoperonatus*, *C. pholideus*, *C. torvus*, *Tubaria hololeuca*, *Hygrophorus chrysodon* en *H. persoonii*.

(3) Deze aflevering is hoofdzakelijk samengesteld met artikels over inventarisatieproblematiek en -verslagen.

Voorts bespreken M. Nauta en R. Enzlin *Trochila ilicina* en brengen een sleuteltje tot de 3 in Nederland voorkomende soorten van dit geslacht.

(4) P.-J. Keizer brengt een uitgebreid verslag over 5 jaar paddestoelen kijken op de Veluwe. L. Rommelaars en A. Aptroot bespreken zeer kort *Bertiella rhodospila** en *Camarops microspora**. In verband met nieuwe moleculaire inzichten bespreekt E. Vellinga de genera *Chlorophyllum* en *Macrolepiota* in Nederland, met kleurenfoto van *Chlorophyllum olivieri* en *C. brunneum* (= *Macrolepiota rhacodes* var. *hortensis* en var. *bohemica*) en microtekeningen en een sleutel tot de Nederlandse *Chlorophyllum*-soorten. N. Dam schenkt aandacht aan de variabiliteit van een *Cortinarius hinnuleus* collectie. (* = kleurenfoto)

Bollettino del Gruppo micologico G. Bresadola 45, 3, 2002

Leucoagaricus cinereoradiatus sp. nov. wordt uit Frankrijk beschreven door P. Boisselet en V. Migliozi, met kleurenfoto's en microtekeningen. F. Padovan bespreekt een eerste Italiaanse vondst van *Crepidotus cinnabarinus*, met kleurenfoto en microtekening. In een inventarisatieverslag van een WWF reservaat in de buurt van Rome vinden wij naast de vindlijst kleurenfoto's en bespreking van *Agaricus ludovici*, *Clavulinopsis corniculatus*, *Colus hirudinosus*, *Hygrocybe pratensis* var. *donadinii*, *Hydnocystis piligera*, *Hygrophoropsis aurantiaca* var. *robusta*, *Lentinus tigrinus*, *Limacella subfarinacea*, *Setchelliogaster tenuipes* en *Trichaptum bifforme*.

Karstenia 40, 2000 - 41, 2001 - 42, 2002

Dit Finse tijdschrift brengt artikels over fungi uit alle werelddelen maar beperkt zich voornamelijk tot Aphyllophorales en Myxomyceten. Gezien die hoge specialisatiegraad worden de artikels hier niet verder gerefereerd maar wordt de raadpleging er van wel aanbevolen aan de geïnteresseerden.

Field Mycology 4, 4, 2003

In Paddestoelportretten wordt *Agaricus rufotegalis* voorgesteld. *Russula scotica* werd terug gevonden in Frankrijk en Groenland en wordt uitvoerig besproken door P.-A. Moreau en T. Borgen met kleurenfoto, kleurenplaat en microtekening. *Hydnotria cubispora* wordt uit Wales gemeld door B. Lack, met kleuren- en microfoto. G. Kibby brengt een inleiding tot *Amanita* sectie *Vaginatae* en M. Contu presenteert een sleutel tot die sectie met kleurenfoto's van *A. fuscoolivacea*, *A. stenospora*, *A. separata*, *A. submembranacea* en *A. spadicea*. Verder is er nog een vindlijst van Britse wasplaatgraslanden en in een excursie verslag van T. Brown is een kleurenfoto van *Leucoagaricus bresadolae* vermeldenswaard.

Nieuwtjes uit de bibliotheek

Pascale Holemans

Soms koud met sneeuw, soms zacht met wat zonneschijn, de winter is voorbij. De vogels worden wakker, een vlemuis dwarrelt reeds rond en de mycologen popelen om nog eens een echte zwam te ontmoeten. Deze paddestoelen zijn misschien nog schaars op het veld, maar in de boeken schieten ze op als

De laatste maanden zijn erbij gekomen:

Uit de reek Fungi Europaei: Riva. A - *Tricholoma* (Vol 3a) Supplemento - 2003 (Atl 013/3a).

Halleman A. - Plantenziekten: Bescherming cultuurgewassen openbaar groen - 1993 (Toe 039).

Bossier et al - Moderne Plantkunde (Vul 043).

Verschillende auteurs - I Funghi della provincia di Roma - 2002 (Alg 063).

Plantentuin Meise - Botanische Biodiversiteit en de Belgische expertise - 2001 (Nim 031) (dank aan Ruben Walley).

Everett Smith Beneke - Human Mycoses - 1972 (Toe 040) (dank aan Karel Van de Put).

Ainsworth & Bisby - Dictionary of the Fungi - 9th edition 2001 (Aux 011).

Voor wie graag eens sleutelt via computer hebben we van Laessoe Th. & Petersen J. H. - Mycokey 1.0 - 2003 (CD 07).

En last but not least uit eigen keuken: KAMK - Index Tijdschriften - Bibliotheek KAMK - januari 2004 (CD 08).

Deze zal lokaal kunnen gebruikt worden in de Bioruimte van het RUCA, dus ook voor diegenen die geen PC bezitten. De CD bevat alle info over mycologische artikels van de aanwezige tijdschriften

in de bibliotheek. Wilt u weten in welk tijdschrift er iets gepubliceerd werd over een bepaalde paddestoel, de beste troef is deze CD. Deze informatie omvat heel het fichebestand van mijn voorganger Jean Schavey en alle info over de artikels van de laatste jaren in ons bezit. Een schat aan informatie, waarvoor nogmaals mijn dank aan al diegenen die meegewerkt hebben om dit te realiseren.

Tot zwams.

Fotowedstrijd: De wereld van de paddestoelen

Sven Terclavers

De Vlaamse Mycologen Vereniging organiseert in 2004 een fotowedstrijd 'De wereld van de paddestoelen' met als beloning tal van mooie prijzen!

Een paddestoel is vaak niet zomaar een steel met een hoed, maar bevat vaak veel verborgen schoonheden! Het zonlicht dat weerkaatst in een met ochtenddauw bedekte bekerzwam, de tranen bij een franjehoed, dat heel klein felgeel paddestoeltje dat zich tussen het groene mos verbergt, de honderden inktzwammen die als een deken over een boomstronk groeien, een heksenkring in de tuin...

Trek er, met het fototoestel in de aanslag, op uit in de bossen en weiden, laat u verbazen door deze mysterieuze wereld, en verbaas ons met uw foto! Of u nu professioneel mycoloog bent of echte leek, deze wedstrijd staat open voor iedereen, vertel het dus ook verder aan familie en vrienden! Het enige dat we van u vragen, om een van de prijzen te winnen, is een originele foto van een paddestoel.

Foto's kunnen zowel in kleur als zwart-wit worden

ingezonden, afgedrukt op 24x30 cm fotopapier. Binnen de 2 groepen, nl. jongeren en 18 jaar & ouder, zijn er 2 categorieën: artistiek en wetenschappelijk, voor welke u per categorie 3 foto's kan insturen. Foto's moeten achteraan genummerd worden en voorzien zijn van een begeleidende tekst met naam, adres en leeftijd van de deelnemer en een korte omschrijving van max. 150 woorden per foto (verwijs in deze tekst naar de overeenkomende nummers op de foto's).

Voor deelname kan u uw foto's vanaf 1 April tot 31 December 2004 versturen naar: Fungi Fotowedstrijd, Postbus 10001, 3001 Heverlee 2. Winnaars zullen persoonlijk worden uitgenodigd voor de proclamatie op de Mycologendag in maart 2005.

Door deelname gaat u akkoord met de bepalingen zoals beschreven in het reglement dat kan verkregen worden op de Vlaamse Mycologendag, 27 maart 2004 te L.U.C. Diepenbeek, of op de website van de Nationale Plantentuin. Voor meer inlichtingen (en tevens het reglement) kan u ons via e-mail contacteren: Fungi@advalvas.be

Tentoonstelling van voorjaarspaddestoelen

De 27ste NATIONALE TENTOONSTELLING van voorjaarspaddestoelen, die afwisselend doorgaat in de verschillende landsdelen, heeft op 1-2 mei 2004 plaats in de Plantentuin van de Universiteit van Gent, Ledeganckstraat 35.

Toegankelijk van 10-17 u; inkom gratis. Uiteraard is

aanbreng van paddestoelen noodzakelijk. Het ingezameld materiaal wordt geïnventariseerd en is bestemd voor het herbarium, wat dus etiketgegevens vereist bij elke inzameling. Deelname aan deze activiteit wordt zeer gewenst en gewaardeerd.

13^e Vlaamse-Mycologen-Dag, LUC, Diepenbeek - 27 maart 2004

Programma

- 9u30 Ontvangst
10u00 Welkomstwoord Luc Lenaerts
10u05 Metaaltolerante mycorrhizaschimmels helpen bomen te overleven op bodems verontreinigd met zware metalen Jan Colpaert
10u35 Het genus *Pyrenopeziza* in West-Europa Bernard Declercq
11u05 korte pauze
11u20 Het internet als communicatiemedium in de mycologie en aankondiging fotowedstrijd...Sven Terclavers
11u40 Atlas Paddenstoelen in Limburg, net (niet) verschenen Luc Lenaerts
12u10 Middagmaal
13u30 Algemene Vergadering V.-M.-V. (V.-M.-V.-leden)
14u Voorstelling van de Paddenstoelenwerkgroep Westhoek en bijzondere waarnemingen in de Westhoek in 2003 Pol Debaenst
14u20 Variabiliteit van insectparasiterende Laboulbeniales in België André De Kesel
14u40 korte pauze
15u Het Paddenstoelenproject in Vlaams-Brabant Roosmarijn Steeman
15u15 Bijzondere waarnemingen in 2003 Ruben Walley, André de Haan, ...
15u45 Einde

Voor meer informatie en routebeschrijving zie AMK Mededelingen 2003.4 blz.113-114

Voorjaarsexcursies 2004

- Zondag 18 april "**Bosaanplantingen**" **Antwerpen Linkeroever**. Bijeenkomst aan de terminus van trams 2 en 15 (deze trams komen langs het station Antwerpen-Centraal). Van op de ring rond Antwerpen richting Gent (E17) rijden. Na de Kennedytunnel de eerste uitrit (nr. 6) nemen. Bijeenkomst op de parking tegenover de verkeerslichten aan het einde van de afrit
Contactpersoon: A. de Haan, tel: 03/666 91 34
- Zaterdag 1 mei "**Buggenhoutbos**" te **Buggenhout**: Samenkomst om **9.30 uur** op de parking in de Eikendreef tegenover de Boskapel, vanuit Antwerpen de E17 richting Gent, afrit 14 Dendermonde (N41) juist voor Dendermonde links richting Baasrode-Willebroek (N17). Na ongeveer 4 km afslaan richting Buggenhout-Merchtem. Ongeveer 6 km verder, je rijdt door Buggenhout, rechts van de weg de Boskapel. Dit is een VMV dagexcursie, waarop alle mycologen uitgenodigd worden.
Contactpersoon: P. Van der Veken, tel: 09/222 93 24
- Zaterdag 8 mei "**Elsakkers**" te **Meerle**, en "**Het Merkske**" te **Hoogstraten**. Samenkomst aan de kerk van Meerle, Bereikbaar via de A1 tot afslag 1, Zundert-Meer, hier de N146 naar Meerle
Contactpersoon: H. Hendrickx, tel: 03/315 87 69
- Zondag 23 mei "**Stiemerbeek**" te **Genk-Waterschei**. Bijeenkomst aan het oude mijngebouw van A.Dumont in de A. Dumontlaan te Genk. Wegbeschrijving : vanaf klaverblad te Lummen de E 314 richting Aken volgen en daar **afrit 31** nemen richting Bree-Meeuwen -Waterschei (**linkerdeel**). Op het einde van de afrit rechts afdraaien richting Waterschei (= Westerring). Aan de eerstvolgende lichten rechts richting Waterschei (= Onderwijslaan). Deze laan blijven volgen voorbij de rotonde en verkeerslichten tot aan de **N744**. Daar nemen we rechts richting

Zutendaal-As. Een 300 m verder ligt links de ingang van ons domein langs een grote parking tegenover het Brico-centrum. De namiddagwandeling vertrekt aan het Sportcentrum, E. Van Dorenlaan eveneens te Genk waar we terug de Stiemerbeek volgen.
Contactpersoon : G. Tilkin, tel: 011/72 59 24

Zaterdag 5 juni **"Meldertbos"** te **Meldert** (Hoegaarden) en **"Bruulbos"** te **Lovenjoel** (Bierbeek), Samenkomst: **9.30 uur** aan de kerk van Meldert (Hoegaarden) bij Tienen. Te bereiken via, E40, afrit 24 (Boutersem - Bevekom (Beauvechain) - richting Bevekom - na enkele km aan het stopteken linksaf - via Opvelp naar Meldert. Dit is een VMV dagexcursie, waarop alle mycologen uitgenodigd worden.
Contactpersoon: Georges Buelens, tel. 016/63 26 42

Zaterdag 19 juni **"Langdonken"** te **Herselt**, Bijeenkomst aan de kerk van Herselt. Bereikbaar via E313 tot uitrit 22 dan N152 via Olen en Zoerle Parwijs
Contactpersoon: J. Volders, tel: 014/54 91 44

Zaterdag 3 juli **"Jongebos"** te **Vliermaalroot**. Samenkomst om **9.30 uur** aan de Carpool te Diepenbeek. Bereikbaar vanuit Antwerpen via de E313 (richting Luik), afrit 30 te Diepenbeek. Op het einde van de uitrit de N76 nemen naar links, richting Diepenbeek. 200 m verder, even voorbij de oprit naar Antwerpen, ligt aan de linkerkant de carpoolparking. Van daaruit rijden we (carpooling) naar de ingang van het bosreservaat, waar slechts enkele parkeerplaatsen zijn. Dit is een VMV-dagexcursie waarop alle mycologen uitgenodigd worden.
Contactpersoon : Gut Tilkin, tel: 011/72.59.24 Gids: Ruben Walley 051/65.89.80

Zondag 11 juli **"Wijnegempark"** te **Wijnegem**, samenkomst op de parking van het gemeentehuis te Wijnegem
Contactpersoon: F. Van Uffelen, tel: 03/383 33 63

Zondag 18 juli **"Houwaartbos"** te **Houwaart**, samenkomst aan de kerk van Houwaart, Aarschot bereiken, richting A2 rijden. De snelweg niet nemen maar de N223 nemen richting Tienen. 4 à 5 km voorbij de oprit van de snelweg, links afslaan naar Houwaart
Contactpersoon: Georges Buelens, tel. 016/63 26 42

Educatieve avonden

De bijeenkomsten gaan door in het verenigingslokaal, de Bioruimte van de UA, Groenenborgerlaan 171 te 2020 Antwerpen, aanvang telkens om 20 uur, tenzij anders vermeld. Vóór iedere vergadering is er vanaf 19.30 uur gelegenheid om boeken uit de bibliotheek te ontlenen.

dinsdag 6 april	Cursus microscopie	19.30 u	
dinsdag 13 april	Bijzondere vondsten van 2003		
dinsdag 20 april	Cursus microscopie	19.30 u	
dinsdag 27 april	Raad van Bestuur		
dinsdag 4 mei	Cursus microscopie	19.30 u	
dinsdag 11 mei	FUNBAS, FUNBEL en IFBL of paddestoelnamen, verspreidingsgegevens en coördinaten		Mil Vandenven
dinsdag 18 mei	Cursus microscopie	19.30 u	
dinsdag 25 mei	Adviesraad		
dinsdag 1 juni	Cursus microscopie	19.30 u	
dinsdag 8 juni	Inocybe: de Vezelkoppen		Jos Volders
dinsdag 15 juni	Cursus microscopie	19.30 u	
dinsdag 22 juni	Adviesraad		
dinsdag 29 juni	De Vezelkoppen van de Dombergstraat		Jac Gelderblom

Koninklijke Antwerpse Mycologische Kring

De Antwerpse Mycologische Kring werd opgericht in 1946. In 1963 werd het een vereniging zonder winstgevend doel. Zij heeft als doel de mycologie te bevorderen. De Koninklijke Antwerpse Mycologische Kring organiseert hiertoe excursies, vergaderingen, voordrachten, determinatieavonden, werkweken, demonstratiedagen, tentoonstellingen. Er wordt driemaandelijks een tijdschrift uitgegeven, AMK Mededelingen. Op onregelmatige tijdstippen verschijnt Sterbeecia, een publicatie genoemd naar de Antwerpse priester, mycoloog, kruidkundige en architect, Franciscus Van Sterbeek (1630-1693). In 1991 werden AMK Mededelingen en Sterbeecia bekroond met de Emiel Van Rompaeyprijs voor floristiek. Er wordt systematisch een gegevensbestand bijgehouden over de verspreiding van paddestoelen in ons land.

De Koninklijke Antwerpse Mycologische Kring onderhoudt ook contacten met andere mycologische verenigingen in binnen- en buitenland. De K.A.M.K. is erkend door de Vlaamse Mycologen Vereniging. De K.A.M.K. bezit een bibliotheek, die ondergebracht is in het verenigingslokaal, de Bioruimte van de UA, Groenenborgerlaan 171 te 2020 Antwerpen. Alle leden kunnen hieruit boeken ontlenuen.

Het lidgeld bedraagt 18 EUR per jaar, een gezinslidgeld 20 EUR. Betaling kan geschieden door overschrijving op bankrekening nr. 320-4183209-57 van de Antwerpse Mycologische Kring v.z.w. te Antwerpen. Buitenlandse leden betalen 20 EUR, 22 EUR voor een gezin, indien contant betaald wordt aan André Jacobs, Lode Zielenslaan 35 bus 7 te B-2050 Antwerpen of door overschrijving. Ten gerieve van onze buitenlandse leden geven wij hierbij de IBAN nummers gekoppeld aan onze rekeningen:

000-1415744-29: IBAN BE26 0001 4157 4429 BIC BPOTBEBI

320-4183209-57: IBAN BE09 3204 1832 0957 BIC BBRUBEBB

Bij overschrijving vanuit het buitenland lette men er op dat eventuele kosten toch door de opdrachtgever gedragen worden. Indien dit niet het geval is, dient 27 EUR te worden overgemaakt.

KAMK publicaties

Oude nummers van AMK Mededelingen en Sterbeecia kunnen verkregen worden bij Judith De Keyser, Vaartstraat 102, 2845 Niel, e-mail: judithdk@tiscali.be

Paddestoelenkartering

Secretariaat: Vandeven Emile, Opperveldlaan 14, B-1 800 Vilvoorde, tel: 02/267.74.18

Raad van bestuur van de Koninklijke Antwerpse Mycologische Kring v.z.w.

voorzitter: de Haan André, Bezemheidelaan 6, 2920 Kalmthout, tel.: 03/666.91.34

ondervoorzitter: Moorthamer Freddy, Eyckensbeekstraat 16, 9150 Kruibeke, tel.: 03/744.11.85

secretariaat & ledenadministratie: de Haan Myriam, Bezemheidelaan 6, 2920 Kalmthout, tel.: 03/666.91.34

schatbewaarder: Jacobs André, Lode Zielenslaan 35 bus 7, 2050 Antwerpen, tel.: 03/219.02.78

bibliothecaris: Holemans Pascale, Arthur Matthyslaan 89, 2140 Borgerhout, tel.: 03/322.40.05

andere bestuurders:

De Sutter Joke, Bloemenlaan 15, 2950 Kapellen, tel.: 03/664.94.14

Hendrickx Harrie (redactie AMK Mededelingen), Dalweg 16, 2328 Meerle, tel.: 03/315.87.69

Le Jeune Guy (coördinatie excursieprogramma), Beemdenlaan 67, 2900 Schoten, tel.: 03/658.54.31

Van de Put Karel, Herentalsebaan 149, 2100 Deurne, tel.: 03/366.37.26

Volders Jos (coördinatie excursieprogramma), Weverstraat 9, 2440 Geel, tel.: 014/54.91.44

Walleyen Ruben (redactie Sterbeecia), Predikherenstraat 37, 8750 Wingene, tel.: 051/65.89.80
